Nagyvárad, 1903. IX. évfolyam 129. szám. Vasárnap, junius 7.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre — — — 16 kor.
Negyedévre — — — 4 «
Helyben házhoz hordva:
Egész évre — — — 20 kor.
Negyedévre — — — 5 «
Vidékre postán szállitva:
Egész évre — — — 24 kor.
Negyedévre — — — 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utcza 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadásáról vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVARAD, junius 6.

Ujabb förmedvények.

Ugy látszott, hogy az a hatalmas közvélemény, mely a parlament szerdai ülésén megnyilatkozott a nagyváradi jogakadémia tanári kara mellett, befejezi az országos hirüvé vált Somló ügyet. Az összes keresztény sajtónak megnyilatkozása, mely a Somló theoriát nemcsak elitélte, hanem hülyének és ostobának minősitette (amihez különben a Pester Lloyd és a Magyar Szó is csatlakoztak), olyan hűen fejezi ki a nemzet hangulatát a szabadkőmives irány ellen, amit kis mértékben sem képes ellensulyozni a radikális sajtó megszokott piszkolódása, mely nem érvekkel, hanem gyanusitások és ferditések nagyhangu dobálásával igyekszik pótolni a belső tartalom hiányát.

Ezen eddig nem csodálkozunk. De tegnap vettük kézhez a »Jogállam« juniusi számát, mely szintén foglalkozik a Somló kérdéssel.

A »Jogállam« ujra előszedi azon kifejezéseket, melyeket a radikális sajtó már egy héttel ezelőtt elhasznált s ismét fujja a régi nótát, hogy a tanári kar denuncziáns, tudatlan.

Ezen már van ok csodálkozni. A »Jogállam« mint tudományos jogi szaklap szerepel s nem átall leszállani a sárba, hogy felszedje azokat a kifejezéseket, melyeket még a liberális sajtó tisztességes része sem alkalmazott s melynek alkalmazásával a liberális sajtó másik része csunya kudarczot vallott.

Kérdem minden józan embertől, vajjon tudományos folyóirathoz való-e az, hogy denunciálással vádolja azt a tanári kart, mely az ország szine előtt, nyiltan, illetékes hatóságához jelentést tett és az általa sérelmesnek talált állapotok javitását kérelmezte.

Denunciálással vádolja akkor, midőn a liberális sajtóorganumok szerint *Somló Bódog kérve-kérte a tanári kart, hogy az ügyet ne hozza nyilvánosságra*, de a tanári kar ennek daczára elhatározta, hogy a felterjesztést nemcsak átadja a nyilvánosságnak, hanem azt könnyebb elterjedés végett ki is nyomatja.

Denunciálással vádolja annak daczára, hogy a »nagy liberális miniszter« az országgyülésen kijelentette, hogy denunciálásról szó sincs, mert a »tanári kar tiszteletreméltó meggyőződésének adott kifejezést« s nemcsak hogy titkon nem járt el, hanem a felterjesztés közölve lett a vádlottal, ki azzal szemben védiratot is adott be.

Nem azt kérdem, hogy tudományos folyóirathoz illő-e ezen eljárás, hanem azt, — pláne a miniszter itélete után — nyilt, férfias, tisztességes-e az ilyen meghurczolás?

Azt is mondja ez a jogi szaklap, hogy a tanári kar tudatlan, mert már a kinevezés előtt is jelentek meg Somlónak munkái, azokban is ezen irány hivének vallja magát, de ugy látszik, hogy ezen nyomtatásban is megjelent munkákról a tanár uraknak tudomásuk sem volt.

Hát ismét kérdem: Tudományos folyóirathoz való-e az, hogy beszél olyan dologról, melyről tudomása nincs? Vádolja pozitiv tudomás hiányában azt a tanári kart, mely a felsőség iránti köteles tiszteletből nem adhatja elő azt, mi történt a konferenczián s igy magát nem védheti. Honnan tudja a Jogállam, hogy a tanári kar Somló ur kinevezése mellett volt? Nem vagyunk beavatva a tanári kar ügyeibe, de annyit hallomásból mindenki tud, hogy a Somló ur kinevezését nagy viták és izgalmak előzték meg s valószinü, hogy a tanári kar csak a tanszabadság elveinek legmesszebb menő tiszteletbentartása miatt nem tett már akkor óvást ezen irány s ennek képviselője ellen.

Nem tudjuk, hogyan pártolta és hogyan fogadta a tanári kar Somló ur kinevezését, de még feltéve azt az esetet, hogy ő a legszivélyesebb fogadtatásban részesült — ami lehetséges, hiszen személye ellen nem volt kifogás — akkor sem lehet a tanári karnak imputálni, hogy Somló ur addigi irodalmi müködését nem ismerte volna.

Bizonyaval ismerte ezt a kar, ismerjük mi is. Az evolutionista irány abban is megvan, de még csak meg sem közeliti azt a meztelen czinizmust, nemzeti intézményeink, vallásunk és erkölcsünk azon megvetését, és a hazafias és vallásos irány azt az arczulcsapását, melyet »a társadalom fejlődéséről és nehány gyakorlati alkalmazásáról« szóló — s politikai napilapokban is közzétett — értekezésében feltárt.

Hiába pöffeszkedik a »Jogállam« a csalhatatlan isteni bölcseség olympusi

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Doctor Beranger.

Irta: **Ulferth József.**

I.

Beranger Kornél, a városka legszebb s pár év előtt a legkeresettebb orvosa éppen ki akarta adni inasának a rendeletet a városból való végleges elutazás előkészületeinek megtételére, midőn megszólalt az előszoba csengője s kis várlatva belépett az inas s egy aranyos szegélyü levelet adott át urának.

— Meghivó a tiszti bálra, — mormogá magában az orvos az inas távozása után. Ugyan miféle hatalmas pártfogóm akadhatott, hogy még a kérlelhetetlen tiszturak is meghajoltak előtte s meghivásukkal tüntetnek ki engemet, akit három év előtt méltatlannak jelentettek ki tiszti jelvényük viselésére. Valóban komikus a tiszturak viselkedése . . . No de azért meghálálom a figyelmüket azzal, hogy nem kellemetlenkedek nékik a jelenlétemmel.

Estig azonban alaposan megváltozott a doctor ur erős elhatározása. Az a különös pártfogó addig motoszkált a fejében, mig végre a kiváncsiság győzött s elhalasztatta vele néhány napra az elutazást. Elvégre ha ő az után az eset után három évig megmaradhatott ebben a városban, akkor ép ugy meghosszabbithatja három nappal ittmaradását. Legalább még egyszer lesz alkalma belépni abba a társaságba, ahonnan rongyos ezer forint ki nem fizetett kártyaadósság miatt oly könyörtelenül kitaszitották. S hozzá még mint tartalékos tisztet kardbojtja elvesztésével sujtották. Most lesz alkalma még egyszer szembe nézni ezekkel az urakkal, akik nem tagadhatják meg tőle kézszoritásukat s nem sujthatják le megvető tekintetükkel mint az utczán. Hiszen vendégük, akit ők hivtak meg. S hátha rájönne, hogy kinek köszönheti ezt a mai, három év óta nélkülözött kitüntetést! Lehet, hogy ez a pártfogó is egy ama néhány közül, akik még nem feledték el azt a sok kellemes tour tánczot, amelyben a város legkapósabb fiatal embere részesitette őket. S ebben az esetben . . . Ej nem érdemes hiu, be nem teljesedő ábrándokkal elkeseriteni annak a néhány órának a gyönyörét.

II.

A tiszti bál sikere a környék intelligenciájának részvételével biztositva volt. A szép asszonyok és leányok serege egészen a katonaság pártjára állt s pazar toilettjeikkel s aranyos kedélyükkel káprázatossá, feledhetetlenné tették a mai estét a jelenlevők számára. Talán csak egyetlenegy ember volt roszkedvü ebben a fényes társaságban. Beranger Kornél, a carrierjét vesztett orvos, akinek megjelenése azonban nem kelthetett visszatetszést, mert szinte elveszett a nagy tömegben. Beranger azonban mégis nagyon megbánta, hogy elhalasztotta utazását s eljött ide, ahol mindenki hüvösen, tartózkodóan fogadta. Fel is tette magában, hogy mielébb eltünik, de ebben a szándékában megakadályozta egy tüzes szempár, mely élénk figyelemmel kisérte minden mozdulatát s a kellő pillanatban közbelépett.

— Maradjon Beranger, — ha nincs terhére, üljön mellém, mert szeretnék valamit kérdezni öntől.

Az orvos meglepetve pillantott fel. Tehát mégis jól sejtett. Egy azok közül, akiknek csak ugy kötelességből udvarolt a régi jó időkben,

LAWN-TENNIS czipők, övek, angol fehér és szines mellények, esőkabátok a legnagyobb választékban kaphatók:

Róth M. utóda
kalap- és uri-divat üzletében.

Szines és fehér **ingek** dus választékban és méret szerint is készithetők. — Férfi-, női- és gyermek **czipők** kizárólag a legjobb hazai készitmény!

PANAMA-KALAPOK!

magaslatán, azért legkevésbbé sem eldöntött kérdés, hogy vajjon a sociologia pusztán csak elméleti tudomány-e, avagy a gyakorlati élet tudománya? Sőt ha eldöntött kérdésről akarunk beszélni, akkor bizony azt lehet mondani, hogy közmeggyőződés, miszerint a sociologia a leggyakorlatibb tudomány, miről bárki igen könnyen meggyőződhetik, ha a »Hazánk« tegnapi számának vezérczikkét figyelmesen elolvassa.

Ha nem is akarunk mi, — mint a Jogállam — ebbeli véleményünknek csalhatatlanságot arrogálni, igenis kétségtelennek tartjuk, hogy ez a kérdés ma még a jövő kérdése, mely higgadt, józan megfontolásra és eldöntésre vár.

Arról a lényeges különbségről sem lehet elfelejtkezni, mely Somló, mint vasuti fogalmazó és Somló, mint kir. kath. jogakadémiai tanár közt van. Az előbbi Somló beszélhetett, ami neki tetszik, nem nagy vizet tudott megmozgatni. De hogy a katholikus jogakadémiai tanár mit tanit, katholikus pénzen, keresztény tanszékből, az már más kérdés, és más elbirálás alá esik. És minden törekvés daczára nem fog a radikális sajtónak sikerülni, hogy elterelje a kérdést ezen nyomról, melyet védeni ő sem képes, csupán agyonhallgatni.

Katholikus tanszékről szabad-e destruktiv, vallás- és erkölcsellenes tanokat hirdetni? Ez a kérdés. Erre felelt meg a keresztény sajtó és a magyar parlamentnek *nem szavazásban kifejezett, de maga a szabadkőmives sajtó által is elismert, ránk nézve megnyugtató hangulata.*

Y. Z.

Tótok a nèppárt ellen.

Liptó-Sz.-Miklósról irják a M. T. I.-nak: Liptóvármegye legutóbb tartott közgyülésén érdekes jelenet játszódott le. A parlamenti obstrukczióról folyó vitában felszólalt *Rakovszky* István néppárti képviselő és pedig az obstrukczió ellen oly értelemben, hogy egyuttal a katonai javaslatokat is vonják vissza. Mikor azonban Rakovszky külön inditványa szavazás alá került, felállott a tót nemzetiségi párt részéről dr. *Stocola* Emil ügyvéd és mindenki csodálkozására kijelentette pártja nevében, hogy Rakovszky inditványára egyáltalában nem szavaznak. Oka ennek abban rejlik, hogy a tótok nagyobb ellenségei a néppártnak, mint a liberális pártnak. Es a liberális sajtó mégis gyanusitja a néppártot, hogy a nemzetiségekkel paktál.

ORSZAGGYÜLES.

—

A képviselőház ülése.

Budapest, junius 6.

Elnök: *Tallián* Béla.

Az irományok előterjesztése után

Sréter Alfréd, az állandó biráló bizottság előadója bejelenti, hogy a bizottság *Udvary* Ferencz képviselőt *végleg igazolta.*

Dedovics György: Felolvassa az interpellácziós könyveket. Eszerint három régi és egy uj interpellácziő van bejegyezve.

Elnök: Az interpellácziókra a rendes időben térnek át.

Következik a jegyzőválasztás.

A választás névszerinti szavazással történik.

Elnök: A szavazás eredményét az ülés végén hirdeti ki. Következik az egyes bizottságokban megüresedett tagsági helyek betöltése névszerinti szavazással. A közoktatásügyi bizottsági tagokra a horvát képviselők nem szavazhatnak.

Sebess Dénes: Kérdi, hogyan fogja ennek módját ejteni az elnök, amikor az összes jelöltek egy szavazati névsoron szerepelnek. Nem marad más hátra, minthogy külön szavazzanak a közoktatásügyi bizottsági tagokra és külön a többire.

Elnök: Hivatkozik a régi uzusra, hogy mindig együtt történt a szavazás. Utólag majd le fogják számitani a horvát szavazatokat.

Mukits Simon: Figyelmeztet arra, hogy a szavazás titkos levén, nem lehet külön választani és kiválasztani a horvát szavazatokat. Nem marad más hátra, mint két részre osztani a választásokat.

Elnök: Ezt az uzus alapján nem tartja megengedhetőnek.

Barabás Béla: Javasolja, hogy külön szekrénybe kerüljenek a magyar és külön szekrénybe a horvát szavazatok. (Helyeslés).

Elnök: Ily értelemben rendeli el a szavazást.

A választás névszerinti szavazással történik. A szavazás után az elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet.

Szünet után

Elnök: Bejelenti a választások eredményét. Elsősorban a Ház 118 szóval *Hertelendy* Ferenczet választotta jegyzőnek.

A bizottsági tagválasztások eredménye a következő:

a VII. biráló bizottságba: *Okolicsányi* Lászlót 129,

a VIII. biráló bizottságba: *Ivanovits* Istvánt 129,

a IX. biráló bizottságba: *Hentaller* Lajost 129,

a gazdasági bizottságba: *Nyegre* Lászlót 129,

az igazságügyi bizottságba: *Nagy* Ferenczet 128,

a kérvényi bizottságba: *Révay* Mórt 129,

a közigazgatási bizottságba: báró *Bánhidy* Antalt 129,

a közoktatásügyi bizottságba: *Okolicsányi* Lászlót 124, *Pekár* Gyulát 124,

a naplóbiráló bizottságba: *Sturmann* Györgyöt 129,

a munkásügyi bizottságba: *Bauer* Mihályt 129,

a pénzügyi bizottságba: gróf *Serényi* Bélát 129,

a számvizsgáló bizottságba: *Sipeky* Sándort 129,

a véderő bizottságba: gróf *Sztáray* Sándort 128,

végül a zárszámadás-vizsgáló bizottságba: *Sziklay* Edét 128 szavazattal választották meg. (Helyeslés.)

Elnök: A holnapi napirendre kitüzi a miniszterelnök ex-lex jelentését. Ezután áttérnek az interpellácziókra.

Nósz Gyula: Szepességi ügyekben, a szepességiek érdekében interpellál a miniszterelnökhöz.

Interpellácziő a Wagner cziklus ügyében.

Szünet után Rákosi Viktor a következő interpellácziót terjeszti a belügyminiszter elé:

1. Mi czélja van a magyar királyi Operában a Wagner-cziklusnak?

2. Hajlandó-e a miniszter ur az aggasztó mérveket öltő operai idegen forgalom ellen intézkedéseket tenni?

3. Hajlandó-e intézkedni, hogy idővel odajusson az Opera, hogy egynyelvü, vagyis magyar előadások legyenek és a drágán fizetett tagok magyarul énekeljenek?

———

aki azonban most a társaság legfőbb személyisége, a bálanya, egy nemrég elhunyt dusgazdag ezredes özvegye.

— Parancsoljon asszonyom, — felelte most az orvos helyet foglalva a szépnek éppen nem mondható özvegy mellett.

— Mondja csak Beranger, igaz az, amit hallottam, hogy távozni készül városunkból?

— Méltóságod oly jól van értesülve egy olyan elhatározásomról, melyet rajtam és inasomon kivül nem igen óhajtottam előre senkinek tudomására adni, hogy a tagadás hiábavaló lenne. Jövőre azonban feltétlenül zárkózottabb természetü embereket fogadok fel inasomnak.

— Higyje meg, hogy ez is hiábavaló fáradozás lenne. Az olyan embert, akinek sok az ellensége, nagyon figyelik s a tetteiből következtetnek elhatározásaira. Ebben az esetben tehát nem feltétlenül az inasa a hibás. Különben is ez nem tartozik a dologra. On megadta a feleletet a kérdésemre s most elválik, hogy mennyiben hajlandó egy kérésemet teljesiteni.

— S mi lenne az a kérés? . . .

— Az, hogy ne utazzék el most a városunkból.

Beranger e szavakra nem fojthatta el elkeseredését.

— Hogyan? Méltóságod tanácsolja ezt nekem, akinek férje szintén tagja volt a birósságnak, amely teljesen megsemmisitett, lealázott, amelyik lehetetlenné tett erre a társaságra nézve. Nem gondolja méltóságod, hogy az ezredes úr odalenn megfordulna sirjában, ha tudomást szerezne a kegyed kéréséről?

— Bizonnyal nem haragudna meg akkor sem azért, hogy jóvá akarom tenni azt a hibáját, amelyet mint katona s mint egy becsületbiróság elnöke el kellett követnie.

— Köszönöm méltóságod jóindulatát, de annyira még nem sülyedtem, hogy egy gyenge nőtől fogadjam el a jóvátételt s engedjem meg, hogy magát megalázva egy általa el nem követett bünért egy szinte bocsánatkérés számba menő nyilatkozatot tegyen. Szavait el nem hangzottként veszem méltóságos asszonyom.

— Akkor sem, ha bebizonyitanám, hogy nem érdek nélkül teszem azt. Ha megmondom önnek nyiltan, hogy igenis elégtételt akarok adni, vissza akarom vezetni abba a társaságba, sőt többet, annak a társaságnak a fejévé akarom tenni, — ha ön nem mond ellent. Nos, azt hiszem többet nem kell mondanom. Be fogja látni, hogy a nők nem mindenkiért hoznak hasonló áldozatokat. S nem fényes elégtétel lesz-e önnek az, hogy mindezt egy olyan nő ajánlja fel, akinek szinte kötelességévé teszik, hogy önnel csak három lépésről társalogjék. Nézze, máris itt van mindenkinek a figyelme, hogy oly sokáig elbeszélgettünk. Nos, akarja-e elfojtani ezt az általános figyelmet azzal, hogy most közönyösen elválunk s többé nem találkozunk az életben, vagy pedig, hogy azt a figyelmet felváltsa az ön iránt érzett tisztelet? Láttam belépésénél, hogy egyesek mily bántó hidegséggel fogtak önnel kezet, nos, akarja-e, hogy ugyanezek boldogoknak érezhessék magukat, ha leereszkedik hozzájuk?

Beranger körülnézett. Látta azokat az irigyteljes pillantásokat s nem sokáig habozott.

— Köszönöm Méltóságod kegyét. Ha másról nem, legalább arról biztosithatom, hogy

Legujabb egész könnyü uri és fiu kemény és puha *filz, szalma, vászon és panama kalapok* a legfinomabb minőségben és minden szinben. — Carlsbadi és budapesti *kézimunka készitésü női, férfi és gyermek czipők* mindenféle kiállitásban, meglepő nagy választékban. — *Nyakkendőkben különleges, szép, uj minták. — Szines és fehér ingekben dús választék* és mérték után is készithetők. *Sport czipők, övek, mellények, bycikli-ingek, sapkák, kezlyük, harisnyák s mindennemü női és férfi divatczikkeket* legnagyobb választékban és *lelkiismeretes, olcsó árak mellett* ajánl

FÁBRY TESTVÉREK

divatáruháza

Nagyvárad, Fő-uteza.

Keresztény üzlet!

Elösmert szolid bevásárlási hely!

A kulisszák mögül.

— Fővárosi tudósitónk ól. —

Budapest, junius 6.

A nyár küszöbén állunk immár és még sincs kilátás arra, hogy a helyzet bármennyire is, bármerrefelé is változzék.

Pénteken ugyan hire járt, hogy kompromisszum készül, ez azonban azzá zsugorodott, hogy az ellenzékben is, a kormánypártban is meg volna a hajlandóság rövid, alig egy hónapos szünetben való megállapodásra.

Ki is fejtették ezt a hajlandóságot innen is, tulnan is, a nélkül, hogy magának az eszmének a felvetésén tul jutottak volna.

* * *

Hirlett az is, hogy *Fejérváry* Géza báró honvédelmi miniszter a függetlenségiek merev magatartásával szemben a sorozási terminust ismét, immár negyedizben ki akarta tolni, mert alig lehet remény arra, hogy a helyzet a nyár folyamán megoldást nyerhessen.

Ez azonban odafönt, a legfelsőbb hadvezetőségnél akadályba ütközött és ugy mondják, hogy Széll Kálmán kormányelnöknek a legfélreérthetetlenebb formában tudtára adták: *teremtsen rendet*, mert az ujonczozás ujból való elhalasztása immár a hadsereg legvitálisabb érdekébe ütköznék és türhetetlen állapotot teremtene.

* * *

Hire jött, hogy Széll Kálmán szemére hányta ifjabb Andrássy Gyula grófnak, hogy a Neue Freie Pressé-ben megjelent pünkösdi czikk irásánál nagyon is megnyomta a tollat. De hamarosan megjött erre a czáfolat is, hogy a kormányelnök annál kevésbbé illethette a nemes grófot ezzel a szemrehányással, minthogy tudvalevő dolog, hogy Andrássy Gyula gróf évek óta irógépet és nem tollat használ.

TAJEKOZTATO.

Junius 7. A biharmegyei Casinó közgyülése d. u. 5 órakor.

Junius 11—12. Iparosifjak mükedvelő előadása.

Junius 16. R zsakiállitás a szinházban.

A hét eseménye.

A hét eseményét Somló Bódog ügye képezte. Olyan nevezetességre tett szert Nagyvárad városa, hogy még a parlamentben is hajba kaptak rajta. Az összes magyarországi lapok e kérdésről vezérczikkeztek s hatalmasan megmozgatták az ország közvéleményét pro és contra.

Erdekes ennek a »közvélemény«-nek a keletkezése is.

A legelső tudósitást a dologról a Nagyváradi Napló hozta. Hogy hogyan szerzett az ügyről tudomást s hogy ki adta neki a szives informácziókat? — az az ő titka. Elég az hozzá, hogy nem tudta méltányolni a tanári kar azon véleményét, hogy az ügy nem publikálható addig, mig a miniszterhez felterjesztve nincs, mert furcsa volna, ha a miniszter a dologról a lapok utján előbb értesülne.

Szóval a közlemény a kitüzött határidő — Pünkösd előtt megjelent. Egyszerre óriási vihar kerekedett. A szabadkőmüves radikális lapoknál még a kályhafütő is vezérczikket irt. Hát hogyne, ilyen jó alkalmat nem lehetett elszalasztani, hogy egyet üssünk a katholikusokon. Kézről-kézre járt a nyiltterezés szótára s mikor már kifogyott annak minden tagu és többtagu kifejezése, akkor elégülten néztek körül, s felkiáltottak: Milyen egyhangú az ország közvéleménye!

Hát persze, hogy eddig egyhangu volt, hiszen még ezután publikáltatott a tanári kar felterjesztése.

Mielőtt még a tanári kar a felterjesztést közzé tette, megvádolták, hogy a sötétben bujkál, nem meri az ügyet nyilvánosságra hozni, hogy neki megy a tanszabadságnak, hogy kollégája elmozditását kéri, stb.

Midőn a felterjesztés a miniszterhez elküldetett, s az ügy nyilvánosságra hozatott; s midőn az előbb oly nagy lármát csináló sajtó látta, hogy a tanári kar is a tanszabadság elveinek megóvása mellett kér orvoslást, akkor mit tett? Bevallotta-e tévedését? Dehogy. Ujra gyanusitott és pedig éppen az ellenkezőjével, mint amivel eddig.

Eddig az volt a baj, hogy a tanári kar sötétben bujkál. Most igy érvel: Somló Bódog kérve-kérte a tanári kart, ne tegye közzé a határozatot, mely a kar privát ügye, de a kar megátalkodott naivitással leközölte azt. (Zárjelben felteszszük a kérdést, hogy ha a tanári kar nem félt a nyilvánosságtól, vajjon Somló urnak miért borzongott ugy a háta tőle? Hiszen tudhatta, hogy nagy zajt fognak csapni mellette barátai.)

A Budapesti Napló a publikálás előtt fennen hirdette, hogy a tanári kar Somló elcsapatását kérte. Midőn a publikálásból látta, hogy ez nem igaz, nem vallotta be tévedését, hanem másra forditotta a dolgot arról gyanusitván a tanári kart, hogy az a sajtó nagy felháborodásától megrettenve megmásitotta határozatát.

Az is mulatságos dolog, mint tüntette fel a sajtó a különvélemény kérdését. Állandóan ugy szerepelt ez, hogy Agoston s Magyary együtt terjesztenek különvéleményt a miniszter elé. Megirták, hogy kettő közül az egyik hatalmas beszédet is tartott a kar határozata ellen a konferenczián. Mindenki tudta, hogy ez az egyik Agoston volt, de mivel e név nem találtatott elég sulyosnak, hagyták a közönséget a bizonytalanságban, hiszen igy a járatlanabbak azt is elhitték, hogy az »az egyik« Magyary tanár. Ez pedig már egy kicsit mégis csak erősebb név lett volna mellettük. Hiába, minden eszköz jó, csak czélhoz vezessen!

Az elfogulatlanságot eléggé illusztrálja az is, hogy mig a tanári kar felterjesztését csak kivonatosan közölték a liberális ujságok, addig Somló védekezését mind teljes szövegben adták le.

Sőt a Budapesti Napló egyáltalán emlitésre sem tartja érdemesnek a tanári kar felterjesztését.

Persze nem szabad ezt senkinek megismerni, nehogy ebből alkosson magának véleményt. Az a Budapesti Napló privilegiuma, hogy egyedül Somló védekezéseinek és a Budapesti Napló egyéni vélekedésének ***»prizmáján keresztül szabad az igazságnak a közönség szemébe jutni.«***

Es akkor beszéljünk elfogulatlanságról, az igazság kereséséről.

A Magyar Szó, mely egy idő óta mint soviniszta magyar adja ki magát, kénytelen ugyan magyar nemzeti szempontból elitélni Somló tanait, de hogy a katholikus akadémián egyet üssön, neki megy a tanári karnak. Itt cserben hagyja a soviniszta magyarság. Akár csak a főudvarmester ur körutazását látnám az ischli klauzulától az önálló vámterületig.

De az sem kevésbbé érdekes dolog, hogyan keletkezett ez a közvélemény technikailag. A Nagyváradi Napló közölt egy czikket. Ezt leközli szórul-szóra a Budapesti Napló, de két részletben. Az elejét vezérczikk gyanánt, a végét a lap belsejében. Igy ugy látszik, hogy különböző kezek különböző oldalról világitották meg a kérdést. Ugyanezt a czikket leközli a Független Magyarország. Ezekből a pesti lapokból átveszik a vidéki lapok és kész az országos közvélemény. Országos közvéleménynek látszik s ha a dolog velejére tapintunk, látjuk, hogy ez az Ady Endre országos közvéleménye.

---

nem feledkezem meg soha arról, hogy mivel tartozom méltóságodnak.

III.

A nyár végén megesküdtek. Az esküvő az ezredesné kivánsága szerint pazar fénynyel tartatott meg. Meg lett rá hiva mindenki, aki állásánál vagy születésénél fogva igényt tarthatott rá. Igyekeztek is eleget tenni ennek a meghivásnak s közel kétszáz ember vett részt az ünnepélyen.

Mikor pedig a templomból visszajöttek s Berangerné bevonult lakosztályába, bekérette magához férjét.

— Kornél! — mondá a tulboldogan közeledő orvoshoz, néhány szavam volna most már hozzád, amelyek nem illenek ugyan össze a mai nap örömével, de amelyet azonban most már nem hallgathatok el. Egy igéretet kell tőled vennem, egy valóságos áldozatot, amelyet ma boldogságod teljességében meghoznál, de amelyért holnap már hiába esdekelnék. En beváltottam igéretemet. Magad előtt láttad hajlongani azokat az embereket, akik alig egy év előtt talán eltagadták volna magukat előled lakásukon. Mily boldogok lesznek ezek most már, ha látogatásaidra méltatod őket. Bánj velök ugy, ahogy jónak látod. Nem törődöm vele, ha most megboszulod magadat rajtuk s te fogod ajtódat előttük bezárni. Csak egyet kérek tőled. Azt, hogy ezek az emberek, akiknek itélkezését s nézeteit ranggal, vagyonnal ily könnyen meg lehet változtatni, soha ne mondhassák azt, hogy te csak érdekből jöttél hozzám. Ok nem hiszik azt, hogy engem, egy ily csunya és idős asszonyt a vagyona nélkül szeretni lehetne. Nos bizonyitsd be nekik ezt azzal, hogyha egyszer nem leszek, nem tántorittatod el magadat hizelgéseikkel, melyeket megtanultál értékük szerint becsülni — s ne engedd magad befonatni azzal, hogy valami koldus nemes kisasszonyt varrjanak nyakadba. Igérd meg, hogy halálom után legalább tizenöt évig nem fogsz megházasodni, hogy ne kaczagjanak ki engem a halálom után is, hogy elhittem, miszerint akad férfi, aki engem igazán tudna szeretni.

— De édesem . . .

— Igérd meg.

— Nos, ha minden áron ugy kivánod, meg is esküdhetek. De nem tiz-tizenöt évre, hanem örök időre. Megesküszöm, hogy nem fogok többé nőt az oltárhoz vezetni. Erre azonban azt hiszem, nem is igen lenne alkalom. Nem is tudom, hogy honnan jönnek ilyen különös gondolataid.

— Köszönöm. Most csak arra kérlek, hogy szeress addig a rövid ideig, ameddig az élők sorában tartózkodom. Te nagy Don Juan voltál négy év előtt. Ertesz hozzá, hogy mint kell a beteg sziveket ápolni. Hallgasd meg tehát kérésemet.

Az orvos csodálkozva nézett nejére, de ez véget vetett a további beszélgetésnek s férje karjába öltvén kezét, kiment a vendégek közzé.

CZILLÉR IMRE

vászon, asztalnemüek, uri és női divatáruk NAGYÁRUHÁZA

NAGYVÁRAD,

Fő-üzlet: Fő-utcza, Orsolya-zárdával szemben. **Fiók-üzlet: Szent László-tér.**

ajánlja női mosó divatszövetek, kalapok, keztyük és napernyők legkiválóbb ujdonságait.

Legnagyobb választék **Rövidáruk, DMC** kötőfonalok, **kézimunka** és hozzá valókban.

Legjobb fegyház-kötésü **harisnyák** és **tornaingek** nagy raktára.

Hausschild fonalból kötött Patent gyermek harisnya gyémánt fekete szinben:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10—12 éves
46	50	54	60	66	74	80	86	92	1.—1.10 fillér párja

Ady Endre itélőszéke elé idézte a jogakadémia tanári karát. És kimondotta felettük az itéletet. Kijelentette, hogy az ország közvéleménye szerint ezek az ósdi tanárok: korlátolt eszü, eltompult agyu, *obscurus* buhogó baglyok, kik lerántják e nap körül szárnyaló sast.

Ne tovább! Risum teneatis amici?

A villamosmü igazgatói állása.

— A bizottság jelölése. —

A villamos világitás utczai berendezése már nem sokára készen lesz, anélkül, hogy a munkálatoknál a város szakértője állandóan felügyelt volna. A városi mérnöki hivatal ugyanis más irányban van elfoglalva s legfeljebb hébe-korba tekintheti meg a munkálatokat. A villamosmü igazgatójának volna ez kötelessége, de a város annyira a körmére hagyta égni a villamos ügyet, hogy most, a 12-ik óra utolsó perczében kell határozni még fontos kérdésekben. A szabályrendelet sincsen még jóváhagyva, addig pedig nem nevezheti ki a polgármester a villamosmü igazgatóját és a főszerelőt.

A villamos világitási bizottság tegnap a felett tanácskozott, hogy kiket ajánl a pályázók közül kinevezésre a polgármesternek.

Az ülésen *Rimler* Károly polgármester elnökölt s jelen voltak: Bordé Ferencz, Dús László, Ragány János, Kőszeghy József, Farkas Izidor, dr. Hoványi Géza, Bozóky Béla, dr. Károly Irén, Lévay Zsigmond és Moskovits Miksa.

Rimler Károly polgármester bejelentette, hogy a kereskedelemügyi miniszter a mult hó 18-án visszaküldötte a villamos müről szóló szabályzatot a belügyminiszterhez. Mikor legutóbb Budapesten járt, referált a dologról a miniszternél s azon kijelentést nyerte, hogy az állásokra nézve nem lesz semmi változtatás a szabályzaton s az előkészületeket megtehetik a kinevezésre. Különben pár nap mulva a szabályzat is leérkezik a városhoz.

Kőszeghy József főmérnök ezután előterjesztette, hogy az igazgatói állásra 23 pályázat érkezett be. Ismertette a pályázók minősitését. Kilencz olyan pályázót emelt ki, akiknek ugy az elméleti, mint a gyakorlati képesitésük meg van; ezek a következők: Fehér Lajos, Belányi Imre, Kepes Emil, Reisinger Aurél, Stark Zsigmond, Boros Artur, Lampel Géza, Kabay György és Markó Kálmán.

Gerő Ármin javasolta, hogy a bizottság 3 pályázót ajánljon kinevezésre és pedig Lampel Gézát, Kabay Györgyöt és Markó Kálmánt.

Farkas Izidor elfogadja, de kéri, hogy első helyre ne jelöljenek senkit.

Bozóky Béla a három mellé még Belányi Imrét is kéri ajánlani s mindnégyet ne sorrend szerint, hanem A. B. C. rendben terjesszék a polgármesterhez.

Bordé Ferencz ellene van a kijelölésnek, mert nehezitik a polgármester helyzetét a kinevezésnél.

Többen hangoztatták, hogy a bizottság kijelölése nem ró semmi kötelezettséget a polgármesterre.

A bizottság a négyes kijelölést elfogadta, mivel mindannyian gyakorlatilag is képzettek s jelenleg is hasonló münél vannak alkalmazásban.

Felmerült még, hogy Markó Kálmánnak van-e gépészmérnöki oklevele, mert csak a zürichi egyetemen nyert oklevelét mutatta be. Ez pedig nem felel meg a pályázatnak, mivel gépészmérnökök is jelentkeztek.

A főszerelői állásra 50 pályázó jelentkezett; ezek közül a bizottság Dokopil Gyulát és Varga Dezsőt ajánlotta kinevezésre.

Négy fotografia.

El-el nézem a városház tornyának épitését. Az ötödik terv járja már, gondolom ez se végleges, de azért épitik szorgalmasan.

Egy kis elemista megszólit az utczán:

— Bácsi mikor zavarodnak meg az épitők?

— Meg zavarodnak? Hát miért zavarodnának?

— Mert tornyot épitenek, mely az égig érjen?

Mond valamit ez a gyerek. Ot terv s még ez sem végleges. Tán meg is esett már a csoda.

*

A napokban néhány gyereket vittem kocsin a Félix-fürdőbe. Nagy volt a boldogság. Nézték a gyönyörü vetést és sóvárogva mondták, milyen jó volna abban a nagy füben taposni.

Nem tudták, hogy az búza, magyarul élet.

Pipacs viritott a tábla szélen, meg kellett állani, hogy letépjük. De messze volt a barázdától s nem mehettek utána az apró lábak. Kesergett az egyik. Miért nem gyomlálják ki ezt a sok füvet, a szép virág, hogy szorul közte, és igy le sem szabad venni, pedig milyen gyönyörü.

Ragyogott a verő fényben a pipacs. Nagy szirmai lángoltak, viritottak s pillangó szálldosott felette.

Dehogy hitték a gyerekek, hogy az csak mák virág — a vadfajtából; csak gyom a buzában.

Mert hát gyerekek ők.

Oh! modern filozofiai elméletek a buzában, s nagy gyerekek az életben.

*

Máglyáról beszéltek a szabadsághősök, azok t. i., kiknek drága a szabadság, mert hisz őseik liferáltak a küzdő seregnek jó áron buzát, szénát. A nagy kiabálás mellett egyaránt piszkolták az ellenvéleményt és védték azt a theoriát, mely multunk gyöngyeit lim-lomnak nevezi.

Haj Uraim! Nekünk nem olyan olcsó a magyar mult. Mert mi dolgoztunk érte — önök csak örökölték az emanczipáczióval.

Ha nagy vagyont munka nélkül örököl az ember, rendesen pazarolja.

Nem kapáltam érte. Ugy-e Magyarom!

*

Nagyváradot bátran el lehetne látni fedéllel s ráirni a homlokzatra »kávéház.«

Annyi itt a kávéház mint Budapesten, s ha még egy pár felépül, nem fogunk járhatni az utczán, mert porcziónként az összes járdákat eladja a város.

De maga az élet is kávéház szagu. Minden nyilvános itt, a családi jelenetektől kezdve a filozófiai diszertatiókig, minden az utczán folyik le.

Nivója is csak ilyen. *Kóby.*

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—6 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Berangert nagyon lehangolta ugyan neje különös magaviselete s beszédje, melyet sehogysem értett meg, de igyekezett jókedvü lenni, mert nem akarta igéretét megszegni azzal, hogy mindjárt ma alkalmat adjon a szóbeszédre. Valósággal szerelmes gyerek módjára viselkedett s erőltetett jókedve csak fokozódott, midőn látta, hogy nejének mily jól esik gyöngédsége. Most látta csak, hogy menynyire gyülöli ez az asszony ezt a képmutató, léha társaságot.

IV.

Hat hónappal az esküvő után megértette Beranger, hogy mire czélzott az esküvő napján neje, midőn azt mondta, hogy nem sokáig lesz kényteleu ebben a társaságban tartózkodni. Mell[illegible], melyet Beranger előtt az esküvőig gondosan titkolt, rohamosan közelitette az asszony halálát. Beranger mint orvos maga tudta most már legjobban, hogy azzal az önfeláldozó ápolással csak megédesiti nejének utolsó napjait, de megmentésről többé szó sem lehet. Hat hónap mulva azután végleg bebizonyosodott, hogy milyen veszedelmesen igazat tudott jósolni az az asszony. Az irigység most már még jobban fokozódott az özvegyen maradt orvos irányában.

Berangert szinte kényszeritették most a társaságokban való megjelenésre. A régi vig, könnyelmü életbe csakhamar beletalálta magát annyival is inkább, mivel csak igy tudta felejteni annak a nőnek halálát, akinek mindenét köszönhette.

A gyászév leteltével azután komoly dologról kezdtek beszélgetni a városban. Beranger mindennapos lett a főszolgabirónéknál, akik nem is igyekeztek titkolni, hogy mennyire örülnének, ha hajadon leányuk jövőjét egy ilyen biztos existenciáju ember kezeibe tehetnék. Mindenki már bevégzett ténynek vette, csak Beranger nem tudott róla semmit. Egyszer azután valamelyik ismerőse — aki a főszolgabirónéhoz is járatos volt, szóba hozta előtte a dolgot. De csakhamar megbánta. Beranger halálsáppadt lett, s szó nélkül ott akarta hagyni az illetőt.

— De Kornél, — szólitá meg az ujra. Az egész város erről beszél most s te ha eddig nem gátoltad meg elmaradásoddal a beszédeket — ugy most kötelességed megkiméln[illegible] azt a leányt a további pletykáktól. Elvégre majd egy teljes esztendeig jártál oda naponként s azt ugyis tudja már mindenki, hogy egy év előtt nem a szép szemeiért vetted el a feleségedet.

— Hazugság! — kiáltott szinte magánkivül az orvos. Ki meri azt mondani, hogy nem szerettem a feleségemet?

Most aztán az illetőn volt a csodálkozás sora, de látta, hogy szavai mily rosszul esnek Berangernak s azért nem erőltette a dolgot. Mikor azután elmondta beszélgetését a főszolgabirónak s hozzátette, hogy Berangerra milyen leverő hatással voltak szavai, a főszolgabiró nem állhatta meg nevetés nélkül.

— Óh te tapasztalatlan róka te! Hát az ilyeneket csak nem szokás bevallani? Egyébként is az a fő, hogy meginditottad a dolgot. A többit majd elvégzem én. Nyugodt lehetsz, hogy legrosszabb esetben egy ujabb év alatt Berangerné lesz a leányomból.

Beranger a beszélgetés után rosszkedvüen ment haza. Eszébe jutott igérete, melyet nejének tett, hogy nem fogja engedni, hogy ezek az emberek bebizonyosodva lássák azt, hogy nem szerelemből vette el feleségét. S ime olyan életet élt, hogy az emberek már a szemébe is merik mondani ezen nézetüket. Most már hogy hitesse el velük az ellenkezőt. A tartózkodás a társaságuktól nem sokat fog használni, pedig

FESTÉK, LACK ÉS KENCZEKERESKEDÉS.

CSILLAG IGNÁCZ

NAGYVÁRAD, Kossuth-utcza (Mezey-ház)

A tavaszi idény beálltával van szerencsém a t. közönség becses figyelmét felhivni **kizárólagos festékkereskedésemre,** hol is minden e szakmába vágó czikkek a legjutányosabban szerezhetők be. Különösen ajánlom saját készitményü **borostyán, sprit PADLÓFÉNYMAZAMAT.**

ECSETEK nagy raktára!

UJDONSAGOK.

—

Szent Háromság . . .

Oh teremtő Atya-Isten,
Nálad dicsőbb, bölcsebb nincsen.
Mindenütt: az égben, földön
Te vagy az Ur mindörökkön.

Oh megváltó Fiu-Isten,
Ki meghaltál értünk itt lenn,
És fölmentél a mennyekbe, —
Fogadj engem kegyelmedbe!

Oh, Szentlélek, jövel, jövel!
Dicsőséged szép fényivel
Világositsd meg lelkemet,
Térits jó utra engemet.

Szent Háromság egy Istenem,
Maradj véges-végig velem;
En mélységes nagy titkodon
Megnyugszom és imádkozom!

Ember György.

—

Koronázási évforduló.

1867. junius 8. A magyar nemzet történelmében aranybetükkel vésett határpont. Millió és millió magyar örömujjongása közepette tüzték fel ekkor a nemzet évezreden át félve, véres harczok között is megőrzött koronáját legalkotmányosabb királyunk *I. Ferencz József* a hazánk védangyala, immár az örökkévalóságba költözött néhai Erzsébet királynénk homlokára.

Azóta évről-évre egyforma lelkesedéssel ülte meg a magyar nemzet loyális lelkessága ez évfordulót. Holnap is elkövetkezik eme kimagasló történelmi esemény emléknapja. S most? A törvényhozás házában viharok dulnak, az obstrukcziós beszédekbe beleszövik a király fölséges személyét. A társadalmi életet feltolt ismeretlen nagyságok igyekeznek felzavarni, s e munkálkodásban ez alakokat antidinasztikus elvek is irányitják.

Igy állunk ma, s ez hová vezet?

Akaratlanul is eszünkbe jutnak ma a koronázási évfordulón e gondolatok.

De hála az Egek Urának, a nemzet óriási többsége megőrizve Magyarország népének a külföld előtt is mindig tiszteletben tartott loyalitását, most is és ezentul is hü alattvalója lesz a korona viselőjének.

Holnap is, a koronázás 36-ik évfordulóján örömtelt szivvel siet az Isten házába hálát adni a Népek Istenének, hogy megengedte ő Felségének érnie e napot, s kérni még számára hosszu, boldog életet, hogy kormányozhassa még bölcsen, igazságosan édes magyar hazánkat sokáig.

*

Holnap, a koronázás évfordulója alkalmából a székesegyházban s a plebániai templomokban hálaadó szent mise lesz délelőtt 9 órakor, melyen a város, megye s az összes hivatalok, iskolák részt vesznek. E napon a középületeket fel is lobogózzák.

—

Kant, Spencer és Wlassics.

Igen alapos tudásra valló czikket közöl a fenti czimen »*Egy szocziologus*« a *Hazánk* tegnapi számában. E czikk tulajdonképpen nem Somló, hanem Wlassics ellen van irva, ami tekintve azt, hogy a Hazánk kormánypárti lap, különös érdekességet kölcsönöz e czikknek.

Wlassics miniszter avval védelmezte a képviselőházban Somlót, hogy az ő evolucionalista theoriája tisztán akadémikus elméleti jellegü, mint amolyan Kant filozófia. Evvel szemben kimutatja a czikk, hogy az evoluczionálista sociologiának egyik alaptétele minden abstract filozofiának a megtagadása.

Továbbá azt hozta fel Wlassics Somló védelmére, hogy ő tanait nem a mai viszonyokra, állapotokra vagy alkotmányunkra való vonatkozásban tanitotta, hanem csak olyan elvontan, mint Kant. Erre vonatkozólag pedig Somló értekezéséből mutatja ki, hogy neki semmi köze az észhez, mint ilyenhez, hanem ellenkezőleg a konkrét élettel foglalkozik és pedig olyan formán, hogy a legkonkrétebb gorombasággal traktálja intézményeinket (büntetőjog, tulajdon, házasság stb.) s azok gyors megváltoztatását követeli.

Az őszinteség hiányzik Wlassics beszédéből, de — ez a konkluzió — hiányzik Somlóból is.

Wlassics beszédére »valakinek tiltakozni kell az érdekeltek közül vagy Kantnak, vagy Spencernek, vagy — Somló Bódognak.«

— — —

Nagyvárad-Püspökfürdő-Félixfürdő.

	Személyvonat						
Nagyvárad áll.	7.33	9.50	—.—	—.—	4.44	—.—	8.58
Nagyvárad-Vásártér ind.	7.20	9.31	11.42	2.08	4.37	6.28	8.54
V.-Velencze »	7.34	9.47	11.58	2.24	4.53	6.44	9.10
Rontó »	8.02	10.14	—.—	2.93	5.09	7.11	9.29
Püspökfürdő »	8.07	10.19	—.—	2.44	5.14	7.14	9.34
Félixfürdő	8.24	10.37	—.—	2.58	5.31	7.18	9.51

Félixfürdő-Püspökfürdő-Nagyvárad.

	Személyvonat						
Félixfürdő ind.	8.30	10.42	—.—	3.—	5.34	7.20	9.53
Rontó »	8.37	10.49	—.	3.05	5.41	7.25	10.00
Püsp. fürdő ind.	8.48	11.00	—.—	3.11	5.51	7.31	—.—
V.-Velencze »	9.04	11.16	12.00	3.27	6.08	7.47	10.13
Nagyvárad-Vásártér érk.	9.22	11.34	12.16	3.45	6.24	8.05	10.32
N.-várad áll. érk.	—.—	11.27	—.—	—.—	6.18	—.—	10.30

Az indulási és érkezési adatok közép-európai időre vonatkoznak. Az esteli 6 órától reggeli 5.59 perczig terjedő idő fekete számokkal van jelölve.

—

* **Szentháromság vasárnapja.** A Szentlélek eljövetelének ünnepe után ma ismét ünnepel a katholikus egyház: Szentháromság vasárnapját. Ez alkalomból az összes templomokban a szokott időben ünnepi istentiszteletek lesznek, azonkivül Pecze-Szőllősön, mivel a templom a Szentháromság tiszteletére van emelve, mint már emlitettük, búcsu lesz.

* **Magasrangu katonatisztek Nagyváradon.** Ujabban nagyon sok magasrangu vendége van a nagyváradi ezredeknek. Jelenleg *Bihar* József altábornagy, a budapesti I. honvédkerület parancsnoka időzik Nagyváradon, s a 4-ik honvédgyalogezred felett tart szemlét, valamint dr. *Bernolák* József vezérkari törzsorvos, ki a honvédhadapródiskola egészségügyi viszonyait vizsgálja fölül. Tiszteletükre a honvédtisztikar társaslakomát rendezett.

* **Románok Pünkösdje.** A görög egyház ma és holnap üli emlékezetét annak, hogy a Szentlélek Uristen tüzes nyelvek alakjában leszállott az őt váró apostolokra. A nagy ünnep alkalmából a görög katholikus székesegyházban *Laurán* Agoston káptalani helynök, a gör. kel. holdas templomban *Mangra* Vazul vikáriusi pontifikál fényes segédlettel. Azonkivül Várad-Velenczén is ünnepi sz. mise tesz.

* **Kinevezések.** A m. kir. pénzügyminiszter *Nagy* József liptószentmiklósi adótisztet a nagyváradi m. kir. adóhivatalhoz adóhivatali segéddé s *Stern* Adolf nagyváradi adóhivatali gyakornokot a bogsáni m. kir. adóhivatalhoz adótisztté, utóbbit ideiglenes minőségben, nevezte ki.

* **A községi tanitók választása.** Nagyvárad város községi iskolájánál ezuttal 9 tanitói, illetve tanitónői állás van üresedésben. Tulajdonképen ezek az állások eddig is be voltak töltve, de csak ideiglenesen alkalmazott tanerőkkel. A meghirdetett pályázat alkalmával az állásokra 297-en pályáztak. A választás vezetésére a közigazgatási bizottság *Sipos* Orbán kir. tanfelügyelőt küldötte ki. Az előjelekből arra lehet következtetni, hogy a választás nagyrészben az eddig ideiglenesen alkalmazott tanerők javára dől el; az iskolaszék tagjai ugyanis abból a felfogásból indulnak ki, hogy a legigazságosabb az az eljárás, ha a város azoknak nyujt biztos megélhetést, akik eddigi müködésükkel bebizonyitották, hogy betöltik hivatásukat a községi iskoláknál.

* **Magyar népviselet kiállitása.** A Tattersallban nemsokára érdekes kiállitás lesz. Gróf *Szapáry* Pál rendezi a kiállitást, amelynek az a czélja, hogy Magyarország összes vidékeinek népviseletét bemutassák a közönségnek. Néprajzi szempontból fontos és tanulságos kiállitás lesz ez. Ugy értesülünk, hogy a kiállitáson az illető tájék lakosait is be fogják mutatni.

* **Jubiláló püspök.** Turócz-Szent-Mártonból irják, hogy a tiz éves püspöki jubileumát ünneplő *Rimély* Károly beszterczebányai püspök és v. b. t. t. nagy ebédet adott garam-szentkereszti falusi lakában, a melyre 128-an voltak hivatalosak az egyházmegye minden tájékáról. Ez alkalommal számos felköszöntőben ünnepelték a népszerü, hazafias főpapot, a ki az udvarnál is grata persona.

---

most már egy perczig sem szabad meghagyni őket ebben a hitükben. Ezzel tartozik annak az asszonynak.

— — — — — — — — — — — —

Másnap ott találták meg átlőtt halántékkal — a felesége sirján. Mikor a főszolgabirónak tudomására hozták az esetet, az egy perczig hallgatagon bámult maga elé, mintha csalódott volna a saját következtetéseiben, de azután látva, hogy figyelik, egyet legyintett kezével.

— Ej, igazán kár azért az emberért. De hát ki hitte volna, hogy annyira szerette azt a csunya asszonyt? . . .

A körorvos azonban, aki megvizsgálta a halottat, már nem gondolkozott olyan naivan, mint a főszolgabiró. Lehet ugyan, hogy csak azért, mert szintén járatos volt ez utóbbihoz, de tény, hogy egy pillanatig sem gondolkozott, hanem biztos kézzel irta be könyvébe a halál okát:

»Pillanatnyi elmezavarban elkövetett öngyilkosság«.

Első nagyváradi műkelmefestő, plisszérozó, és vegyészeti ruhatisztitó intézet.

Mély tisztelettel hozom a n. é. közönség szives tudomására, miszerint a 11 év óta fennálló, saját vezetésem alatt levő **Első nagyváradi műkelmefestő, plisszérozó, vegyészeti ruhatisztitó intézetemet** (fő-üzlet: **Körözs-u. 1.** szám) tetemesen megnagyobbitottam s a mai kor igényeinek teljesen megfelelően rendeztem be. — Festek, plisszérozok és tisztitok bármilyen disszel ellátott munkákat, **szinházi, katonai, egyházi ruhákat**, mindenféle **szőrméket, tollakat és csipkefüggönyöket**. Különféle **arany, ezüst vagy bármilyen diszszel ellátott tárgyakat a legkitünőbben** egészben **tisztitok. — Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás.** — A n. é. közönség szives pártfogását kérve, tisztelettel

Szabó László

műkelmefestő és vegyészeti ruhatisztitó

Nagyvárad, Körözs-utcza 1. szám.

Fiók-üzlet: **Fő-utcza, Szinház-bazár.**

Dolgozó-telep: **Pecze-utcza 170.** (Saját ház)

* **Ritoók Zsigmond Aradon.** *Ritoók* Zsigmond, a nagyváradi kir itélőtábla elnöke e hó folyamán Aradra utazik, hogy az ottani törvényszéken az évenkint megtartandó szokásos hivatalvizsgálatot megtartsa. A vizsgálat egy hétig is el fog tartani, mely idő alatt a táblaelnök ugy az egyes birák működését, mint a kezelő- és segédszemélyzet tevékenységét is felül fogja birálni.

* **Gyilkos villám.** Nagy zivatar vonult el a ruttkai hegyek fölött. Pizsik Gusztáv és Orech János erdőmunkások egy fenyő alá menekültek a hirtelen támadt zápor elől, de alig hogy odaértek, a villám lecsapott a fára és a két embert is sujtotta. Pizsik nyomban szörnyethalt, Orech pedig, a kin erős belső vérzések jelentkeztek, sulyosan megsérült.

* **Finn egyetemi tanár Nagyváradon.** Érdekes vendége van Nagyváradnak. Dr. *Taav Laitinen* a helsingforsi egyetem kiváló tanára, a nagyhirü finn tudós, mivel Magyarországon tartózkodik a rokon nemzet megismerése czéljából, Nagyváradon kiszállott barátja *Báthori* Ferencz, a nagyváradi felső kereskedelmi iskola derék tanárának meglátogatására, ki a mult évben beutazta egész Finnországot s ez idő alatt lépett barátságba vele a finn tudós. *Taav* Laitinen a mai nap folyamán Kolozsvárra utazik.

* A Kereskedő ifjak «Baross» asztaltársaságának vigalmi bizottságát és mindazon tagokat, kik mulatságunk rendezőségében részt venni óhajtanak, hogy f. hó 7-én d. u. 1/2 4 órára a Széchenyi szálloda éttermében mulhatatlanul megjelenni szíveskedjenek. *Az elnökség.*

* **Szoczialisták a király ellen.** Már megemlékeztünk arról a manipuláczióról, amit a nagyváradi szoczialista agitátorok a szomszédos községekben elkövetnek. Almamező, Harangmező, Nyárló, Csehi stb. községekbe kirándulásokat tesznek s a lakosságot izgatással, véresszáju beszédekkel félrevezetik s felizgatják nemcsak a földbirtokosok, hanem az állam és király ellen. *Harangmező* és *Almamező* községekben nemrég mintegy 3000 embert csődített össze egy ilyen Budapestről fizetett szoczialista agitátor, a környék községeiből. Beszédében kitért arra is, hogy nemcsak a papok és földesurak birtokait osztják szét a nép között, de *nem lesz király* sem s nem kell az eddigi milliókat még jobban emelni, amit jövőre is csak a szegény nép keserves keresményéből hajtanának be. Ilyen és hasonló beszédekkel tömték tele a hallgatóság fejét. *Egy jegyző volt jelen* a népgyülésen, aki csak annyit tett, hogy a gyülésre szóló engedély előmutatását kérte. Csodálkozunk, hogy Biharvármegye alispáni hivatala, de még inkább a kir. ügyészség ilyen kevésbe veszi ezeket az izgatásokat, akkor, midőn már tulmegy az a megengedhető határokon s a korona ellen is bujtogatja a népet. Csak nem akarják azt bevárni, amig Biharmegye is emlékezetes lesz egy seprősi esetről. A józan gondolkozás nem a szurony használatát, hanem a baj elháritását helyesebbnek véli s ezt várná el a hatóságtól.

* **A posta tolvaja.** Az ország minden részéből érkeznek táviratok, hogy itt is, ott is látták Micsinait. A legbiztatóbb az *isaszeghi* állomásfőnök távirata, melyben ma hajnalban azt jelentette, hogy Micsinait elfogták, de a postatolvaj egy őrizetlen pillanatban ismét megszökött. Most a detektivek egész serege Isaszegh környékén keresi Micsinait. Ujpesten a »Géza« uszályon vélték látni Micsinait. Székesfehérváron pedig egy 64 éves házalót tartóztattak le Micsinai helyett. A rendőrséghez ma levél érkezett az öreg Micsinaitól Apostagról, melyben a postatolvaj atyja azt irja, hogy fia valószinüleg Fiume felé szökött, mert mindig azt mondotta, hogy Kecskeméthy is erre menekült és hogy ez az ut az, melyet a legkevésbbé őriznek. A nyomozást rendkivül megnehezíti az a körülmény, hogy a tolvajról megbizható fénykép nem áll rendelkezésre. A hatóságoknak és külföldre küldött fénykép Micsinait 15 éves korában ábrázolja. Erről a tolvajt éppen nem lehet felismerni. Mialatt Micsinait hajszolják, a postaigazgatóság a felelősség kérdésével foglalkozik. *Beer* lovag vállalkozó, aki a postának a lovakat és a kocsisokat szolgáltatja, elhárit magáról minden felelősséget. Azt mondja, hogy vele a postaigazgatás ugy szerződött, hogy a pénzszállító kocsikat mindig két postaközeg kisérje, hogy igy a kocsis sohasem maradjon egyedül. Eleinte igy is volt ez mindig, de mintegy két három év óta a postaigazgatás — ugy látszik takarékossági szempontból — csak egy közeget ád a pénzeskocsikhoz. Különben ő csak a budapesti posta dolgainak a szállitását vállalta el, a felügyelet mindenesetre a postaközegek dolga.

* **Pénztárvizsgálat a városnál.** *Rimler* Károly polgármester, *Ragány* János főszámvevő és *Dús* László főügyészszel tegnap megkezdték a városi házipénztár vizsgálatát. Összesen 170,000 korona készpénzt találtak. A vizsgálatot folytatják s a letéteket és alapokat veszik vizsgálat alá.

* **Szerencsétlenség egy bányában.** A ruttkai kőbányában Szenkeróczky és Huszár munkások követ fejtettek s a repesztésre dinamittöltényt használtak. Valahogyan a gyujtózsinór rövid talált lenni, mert a töltény felrobbant, még mielőtt a munkások elmenekülhettek volna. Iszonyu égett és zuzott sebeket ejtett a két munkáson a robbanás. Szenkeróczky, akinek karjáról czafatokban lógott le izomzata, már meg is halt, Huszár pedig a fején szenvedett sulyosabb sérülést.

* **A város nyugdijasai.** Nagyvárad város nyugdijbizottságának tegnap tartott ülésén előterjesztették a nyugdijalap mult évi zárszámadásait. Ebből kitünik, hogy nem csak az alap jövedelme nem elég a nyugdijasok dotáczióra, hanem a házipénztárból e czélra felvett 20700 koronán kivül még 3084 korona pót-hitelre van szükség. Ez iránt előterjesztést tesz a tanács a városhoz.

* **Bátor életmentő.** Máramaros-Sziget mellett a Kabola csárdánál, ahol az Iza a Tiszába ömlik, e hó elsején nagyra dagadt az árviz. Egy kikötött tutajnál Majorsics Ignácz nevü 10 éves gyermek próbálta kihalászni a fadarabokat, miket a viz hozott, de egyszerre elkapták a hullámok és besodorták a folyó habjai közé. A nép a parton állt, de senki sem vállalkozott a fuldokló gyermek megmentésére, mig Borrkáló Gergely erdőőr, aki épp a tutaj felé tartott, meghallotta a veszedelmet és hirtelen belevetette magát a hullámokba. Kétszáz lépésnyi távolságra a parttól elérte a félholtan felbukkanó gyermeket és a nép éljenzése közt a partra hozta. A gyermeket alig birták aléltságából eszméletre hozni, de végre mégis sikerült. A bátor erdőőr a nagy árvizben maga is a legnagyobb veszélyben forgott.

* **Esküvő.** Tegnap délben lépett házasságra a Szent László templomban *Porcsalmy* Sándor kereskedelmi és iparkamarai alkalmazott özv. *Nagy* Gáborné szül. *Balogh* Johanna urnővel. Az esketési szertartást *Kampell* József káplán végezte. Esküvő után gazdag nászlakoma volt, melyen a vidékről is előkelő közönség vett részt, s több pohárköszöntő hangzott el.

* **Műkiállitás Győrött.** Az alakuló félben lévő közmivelődési egyesület, a melynek Kisfaludy-kör lesz a czime, tanulságos és érdekes műkiállitást nyitott meg a győri vármegyeháza nagytermében. A kiállitás magánosok és testületek tulajdonát képező képekből áll, közel 300 darabból álló gyüjtemény, melyen a régi olasz és németalföldi mesterektől az ujabb művészeti irányokig, minden kornak festőmodora képviselve van. A felső-olaszországi festőiskolából Caravaggio, Cantarini, Cavalierre, Mantegna (Signorelli másolatában), Luca Giorgano, Piazetta, a németalföldi iskolából Van Dyck, Van Goyen, ifj. Tenniers Dávid tünnek szembe, az ujabbakból Troger, Ender, Munkácsy, Lietzen-Mayer, Horovitz Lipót, Jankó János stb. Művészettörténeti szempontból érdekes Orlay Petrich Somának, Petőfi barátjának négy potraitje a Milahkovics család tagjairól. Kiválóan értékes Tenniers búcsujelenete, melyet a pannonhalmi főmonostor állitott ki, Cantarini Szent Sebestyénje, egy Van Dyk, Széchenyi püspök tulajdonai, egy Tenniers-részlet, egy Pettenhofer- és egy Unger-féle genrekép, Dürernek egy eredeti metszete, Pecz Lajos dr. és a Piazetta-csoport Ruschek kanonok gyüjteményéből. Figyelmet kelt a győri származásu és győri festők csoportja, élükön a mult századbeli Hofbauerrel. Itt látható Lietzen-Mayer néhány ifjukori képe, köztük Simor János volt herczegprimás arczképe, a Győrött és Pannonhalmán működött Troger Pál müvei, a nagybányai Benes Pál, a Győrött működő Lovas Lajos, Holló Alajos és Mátrai több festménye. Munkácsy egy bájos leányalakja mellett Markó tájképe és Bruck Lajos, Vastagh György, R. Hirsch Nelly, Telepy Károly, Ujváry Ignácz, Feszty Árpád, Nagler Róbert, Poll Hugó, Peske K. Géza egy vagy több müve kelt érdeklődést. Ezek, de a többi kép is figyelmet érdemlő tanuságát adják a győri közönség kifejlett müizlésének. A kiállitással az alakulóban lévő kulturegyesület első jelentékeny sikerét aratja.

* **Névváltoztatás.** Lővi József nagyváradi lakos vezetéknevét »László«-ra változtatta.

x A n. é. közönség szives figyelmébe ajánljuk **Fülöp István** jó hirnévnek örvendő vendéglőjét és szállodáját, ugyszintén a mai kor igényei szerint átalakitott kerthelyiségét, mely az indóház mellett van. Jó és izletes ételeiért, tisztán kezelt boraiért, ugyszintén pontos és előzékeny kiszolgálásáért minden oldalról elismerést érdemelt ki. Továbbá különös gondot fordit szállodájára, melynek szobáit egészen ujonnan restauráltatta, a szobáárakat pedig tetemesen leszállitotta, hogy ez által is tanubizonyságot adjon üzletének szolidságáról. Kerthelyiségében naponta egy jól szervezett czigánybanda szóratkoztatja a m. t. vendégeket. 314.

x **Egy 200.000 koronás főnyeremény.** E hó 18-án lesz a XXXV. jótékonyczélu államsorsjáték huzása. Ezen sorsjáték tartalmaz 18 397 nyereményt több mint egy félmillió korona összegben készpénzben. A főnyeremény 200.000 korona, a második nyeremény 40.000 korona, a harmadik 20.000 korona, a negyedik 10.000 korona és a további fokozatokban is nagyon kedvező esélyeket nyujt. Az idei sorsjáték elődjei fölött különben is kitünik a létesült uj sorozatos szisztéma folytán elő- és utónyereményekkel. A nyereményesélyek ezáltal rendkivülien emelkedtek. A sorsjegyek ára, ugy mint eddig, 4 koronában lett megállapitva.

x Tisztelettel hivjuk fel az olvasó közönség szives figyelmét **Mezey Dezső** műlakatos és toronyórás lapunk mai számában közölt hirdetésére.

x **Figyelmeztetés.** Saját érdekében cselekszik mindenki, ha a villamos berendezésekről a *Nagyváradi Müszaki Villamos Vállalattól* (Kert-utcza 81. szám, Auer üzlet) költségvetést kér, mely a *legalaposabban* és *teljesen dijmentesen* állittatik ki a n. é. közönségnek. Csillárok részletfizetésre is kaphatók.

x **Mindenkinek** saját érdekében ajánljuk, hogy tekintsen szét az ujonnan megnagyobbitott Amerikai áruházban, Fő-utcza (Bazár-épület), a hol most remek nagy rőfös raktár lett berendezve s annak kirakatai figyelmet érdemel.

x Felhivjuk t. olvasóink figyelmét a «Nagyváradi Hitelbank Részvénytársaság» lapunk mai számában levő hirdetésére, melyben az uj bank üzletköre részletesen közöltetik.

x **A szász-cseh Svájcz**, ezen természeti szépségeitől elragadó tája a földnek, az idén kényelmes és olcsó módon lesz megközelithető, mert az Aussigban megtartandó iparkiállitá-folytán különféle kéjvonatok — jelentékeny ármérsékléssel — fognak indittatni. Aussig jelentékeny iparáról nevezetes s főleg az európai államok legnagyobb gyárainak egyike emelte annak hirnevét. A *Schicht-féle szappan- és gyertyagyár* nemcsak az ó-, de az ujvilágban is tért hóditott gyártmányainak, mert ki nem ismerné a *Schicht-szappant*? Aki már Aussigban van, nem fogja elmulasztani a cseh-szász Svájcz ezen legszebb és legkeresettebb helyét meglátogatni.

x Felhivjuk olvasóink figyelmét *Andriska Jenő* uri és női divatkereskedő czég lapunk mai számában közölt hirdetésére.

x **A XXXV-ik jótékonyczélu államsorsjáték,** melynek huzását már f. hó 18-án megtartják, előjeihez képest számos lényeges változást és javitást tartalmaz. A sorsjegytulajdonosok a nyeremények nagyobb száma folytán jóval kedvezőbb nyereményesélyekben részesülnek, miután az eddigi elő- és utónyereményes systema helyett, az ugynevezett sorozatos systema került előtérbe. Ezen emelés és arányszerübb beosztás folytán ezen sorsjáték még kedveltebbé válhatik, összesen 18.397 nyeremény között oszlik el az 506.880 koronából álló nyereményösszeg. A főnyeremény 200.000 korona, melyhez még fokozatos nyeremények 40.000 koronától 3000 koronáig sorakoznak. Egy sorsjegy ára ugy mint eddig, 4 korona.

x Tisztelettel hivjuk fel a n. é. közönség szives figyelmét **Czillér Imre** vászon, asztalnemű, uri és női divatáruk nagy áruházának lapunk mai számában közölt tárcza alatti hirdetésére.

x Felhivjuk olvasóink becses figyelmét **Kecskeméty István** jóhirnévnek örvendő vendéglőjére, mely jó konyhájáért, tisztán-kezelt italaiért és előzékeny s pontos kiszolgálásaért minden tekintetben elismerést érdemel.

EGYESÜLETEK.

—

A biharmegyei nőegylet ülése.

A biharmegyei és nagyváradi nőegylet f. hó 6-ik napján választmányi gyülést tartott, melyben részt vettek özv. b. Gerliczy Félixné elnöklete alatt özv. Grunwald Henrikné alelnöknő, Medvigy Mihályné, Mezey Vilva, V. Papp Józsefné, Sável Kálmánné, Sal Ferenczé, Sebő Pálné, Stark Róza vál. tagok. Ficzek Lajos pénztáros és Böszörményi Géza jegyző.

Elnöknő fájdalmasan emlékezett meg az egylet egyik nagy jótevőjéről, Zajnay János kanonokról, ki halála előtti napon is saját kezüleg irt levele kiséretében 200 koronát küldött alapitványi tőkéje megalapitására és aki nem csak kiegészitette a Kopácsy-féle egy alapitványt 4000 koronára, de ezenfelül ujabb alapitványaképen 1800 koronát adott; inditványoza, hogy az Erzsébet leányárvaházban Zajnay János neve táblával megörökittessék s egy alapitványi hely róla neveztessék el. Mit a választmány el is fogadott.

Elnöki inditvány folytán a választmány elhatározta felkérni a helybeli honvéd parancsnokságot, miként tegye lehetővé azt, hogy a király ő felsége nevéről nevezett egy alapitvány rendeltetéséhez képest egy honvéd árvájával töltessék be.

Elhatározta továbbá a választmány, hogy az Erzsébet leányárvaházban villamos világitás rendeztet be. Ez iránt Ganz-czég, Deutsch K. és Blum Géza részéről beadott ajánlatot kiadta a választmány az elnökségnek javaslattétel végett.

Végre a választmány az Erzsébet leányárvaházba fölvette Fehér Veron helybeli, Kelner Amália K.-Ujlaky, Rozsóvczky Emilia belényesi illetőségü árvákat.

—

A Polgári Kör ülése.

A polgári kör választmánya Mezey Mihály elnöklete alatt tegnap délután ülést tartott. Az ülésen Altmann Jakab dr., Ehrlich Ignácz dr., Hollósy Jenő, Kovács Dénes, Lakos Lajos, Láng József, Máthé Lajos, Oó Dezső és Weidlich István voltak jelen. Tudomásul vették a számvizsgáló bizottság jelentését, amely az 1902. évre vonatkozó zárszámadásokat ismerteti. A kör mult évi bevétele volt 4902 kor. 77 fillér, kiadása 4663 kor. 26 fillér; készpénzmaradványa 239 kor. 51 fillér. Bemutatták a most fölvett leltárt, mely szerint a kör ingóságainak értéke, a könyvtári készleten kivül 1870 kor. 60 fillér. A választmány a rendes évi közgyülés napját junius 21-én délután 3 órára tüzte ki: a közgyülés napirendje lesz: 1. Evi jelentés. 2. Zárszámadás előterjesztése. 3. Költségelőirányzat megállapitása. 4. A könyvtárnoki állás betöltése.

Jóváhagyott alapszabályok. A belügyminiszter a nagyváradi fuvarosok önképző egyletének alapszabályait jóváhagyta.

MULATSAG.

—

A Pecze-Szőllősi olvasóegylet tánczmulatsága. A Pecze-Szőllősi olvasóegylet az ugynevezett Jégpincze helyiségben folyó évi junius 14-én saját könyvtára javára zártkörü tánczmulatságot rendez. Kezdete este 8 órakor. Belépti-dij személyenként 1 kor. Felülfizetések köszönettel vétetnek. Jó ételekről és italokról gondoskodik Spetkó József vendéglős.

ZENE.

—

A zeneiskola hangversenye.

A nagyváradi zenekedvelők egyesülete által fenntartott nyilvános zeneiskola ma tartja hangversenyét a polg. fiuiskolában levő helyiségében. A hangverseny müsora a következő:

Müsor:

1. Mazalik J. »Violin Conzert.« Zongora kiséret mellett, hegedün előadja: László József.
2. Haydn: »Sonatine C'dur,« zongorán előadja: Békési Piroska.
3. Mozart: Larghetto az op. 108-ból, Zongora kiséret mellett. Gordonkán előadja: Mazalik Nándor.
4. Magyar dalok. Czimbalmon előadja: Palóczy Juliska.
5. a.) Chopin: Op. 6 No. 1 »Mazurka,« dal. b.) Mendelsohn-Bartholdy »Tavaszi dal« Zongorán előadja: Bühl Kornélia.
6. Bach-Gonnod: »Meditation.« Előadják 1. hegedün: László József, Bleier Stefania, Bérczi Mariska és Erzsike, Jámbor Rózsika, Csalah Gusztáv, Glück Antal, Mazalik Nándor és Alfréd, Melcher Károly, Polgár Károly és Gyula, Réz István, Weimann Izsó, Zsigó György, — Gordonkán: Réz László, Zongorán: Almosdy Teréz, — Harmonium: Várszeghy Lajos.
7. »Magyar Dalok.« Enekli: Herkner Elvira. Zongorán kiséri: Rafael Irma.
8. Moszkowski Móricz: Op. 4. »Caprice«. Zongorán előadja: Rafael Irma.
9. Behr F. »A vidám czigány« magyar nóta. Zongorán négy kézre előadják: Melcher Margit és Erzsike.
10. Mozart V. A. »Ave verum.« Előadják I. hegedün: Krausz Irma, Békési Piroska, Szabó Mariska, Bócz Aurel, Salamon László, — II. hegedün: Pongrácz Margit, Kovács Erzsike, Kolosvári Sárika, Flegmann Odön, Szabó Andor, — Gordonkán: Békési Leó, — Zongorán: Réz Klára, — Harmoniumon: Rafael Irma, — Czimbalmon: Bodnár Gizella.

Igazságszolgáltatás.

—

A törvényszéki elnök körutja.

Nagy Ferencz kir. törvényszéki elnök Székelyhidra utazott az ottani járásbiróság vizsgálatára, s innen körutját folytatja s igy huzamosabb ideig vidéken marad s a folyó havi esküdtszéki tárgyalásokon helyette *Milye* Gyula kir. táblabiró fog elnökölni.

TANUGY.

—

Mezőgazdasági tanfolyam néptanitók számára. A vármegye érdekelt tanitóinak figyelmét a Néptanitók Lapjának 23. számában található hirdetményre azon hozzáadással hivom fel, hogy a szabályszerü jelentkezéseket f. hó 14-ig fogadom el. Az érdekelt tanitó tartozik bejelenteni életkorát, iskolájának jellegét, továbbá azt, van-e iskolájánál mezőgazdasági tanfolyamot végzett más tanító s végre, hogy a folyamodó élvez-e gazd. ism. iskola vezetéséért államsegélyt és mennyit? Nagyvárad, 1903. junius 6. *Sipos* Orbán, kir. tanfelügyelő.

SZINHÁZ.

—

Iparos ifjak szinielőadása.

Az iparos ifjak önképző köre tradicziójához hiven ez évben is a világot jelentő deszkákra lép, hogy két jótékonyczélu szinielőadással számoljon be egy évi munkálkodásáról. Ez idén a Biharmegyei nőegylet menháza s az iparos ifjak önképző egyletének ház-alapja javára junius 13-án és 14-én *Csepregi* Sárga csikóját adják a következő szereposztásban:

Bakaj András, jómódu parasztgazda — — — — Köffer Béla
Erzsike, a leánya — — — — H. Pántya Ilonka
Csorba Márton, csikós gazda Oláh Sándor
Ágnes, a felesége — — — Csete Erzsike
Laczi, a fiok — — — — Varga Gyula
Gelecséri pusztabiró — — Kovács Mihály
Peti a fia — — — — Diósy Mihály
Harasztos, kántor — — — Orbán Gábor
Boltos Iczik — — — — Fekete Sándor
Csárdás gazda a Hólyagosban Kelch Róbert
Bogár Imre, betyár — — Bereczky László.

Közreműködnek még a darabban: Tuksa Pál, Lányi Imre, Major József, Poretonek Juliska, Tóth Ilonka, Veres Sándor, Juhász Gizella, Poretonek Mihály, Oláh Károly, Csete István, Szorenek János, Erdős Sándor, Szabó József, Vajda Péter, Boros Gizella, Laminczky József és Oláh Imre.

Karszemélyzet. Paraszt leányok: Juhász Gizella, Gregovits Zsuzsika, Fáor Mariska, Mészáros Karolin, Virág Rózsika, Tóth Mariska, Koss Juliska. — Parasztlegények: Pintér Mihály, Szabó József, Dinya György, Oláh Imre, Körözsi Sándor, Bodnár József, Tanka Ferencz.

Helyárak: Alsó és felső páholy 10 kor. — II. emeleti páholy 6 kor. — Zsölye 2 kor. 40 fillér. — Körszék 2 kor. — Támlásszék 1 kor. 60 fillér. — Emeleti erkély I. sor 1 kor. 20 fillér. — Erkély II. sor 1 kor. — Erkély oldalt II. sor 80 fill. — Másodemeleti zártszék 60 fillér. — Földszinti állóhely 80 fillér. — Karzati állóhely 40 fillér. — Egy szinlap 10 fillér.

Az előadás kezdete fél 8 órakor.

Vasárnap, 1903. junius 14-én két előadás a fent megjelölt czélokra; szinre kerül: délután, félhelyárakkal *„A czigány."* Eredeti népszinmü, dalokkal. Este, rendes helyárakkal *„A sárga csikó."* Eredeti népszinmü, dalokkal.

Jegyek előre válthatók mindhárom előadásra: junius 12-én pénteken d. u. 3—5 óráig, junius 13-án szombaton d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-ig és este a szinházi pénztárnál.

NYILTTÉR.

Kecskeméty István

étterme és sörcsarnoka,

Nagyvárad, Lukács György-utcza sarkán.

Naponta frissen csapolt *márcziusi sör.*

315 Saját termésü, tisztán kezelt

HEGYI BOROK.

Társas-ebédek, vacsorák vagy lakomák

étlap szerint vagy megállapitott árak mellett elfogadtatnak.

ABONNENSEK

elfogadtatnak mérsékelt árak mellett.

Egyben van szerencsém a *vidéki utazó közönség* szives figyelmét felhivni, hogy

vendég-szobáimat

ujonnan berendeztem és tisztántartására különös gondot forditok, ugyszintén

— szállóhely —

is olcsó ár mellett szives rendelkezésre áll.

MERTZ NÁNDOR utóda

füszer-, csemege és *borkereskedése,*

NAGYVÁRAD, Körözs-utcza Mertz-ház.

Telefon: 448. szám.

Egy próba megrendelés elegendő, hogy mindenki meggyőződjön az alább jelzett **Kávéfajok**

kiváló minőségéről.

Cuba kávé, finom, kilója **1** frt. **60** kr
Ceylon-Cuba, finom, » **2** frt. — kr
Cuba kávé, extra finom, » **2** frt. **40** kr

Minden kiló Kávéhoz egy Kiló Czukor, *ajándékul.*

Tisztán kezelt, természetes, Magyarádi fehér, és ménesi vörös

BOROK,

a **legjobb minőségben.**

Cognac-, Rum-, Likörök, Szilva- és Seprő-Pálinka nagyraktár.

Jégbe-hütött *SÖR,*

egy nagy üveg . . . . . **13** kr.
egy nagy üveg kőbányai . . . **16** kr.

Kosarak, gyümölcsszállitáshoz a *legolcsóbb* árban.

DENATURÁLT-SZESZ eladás.

Mindennemü **füszer-áruk, a legjobb minőségben,** mérsékelt árak mellett.

Tisztelettel

Mertz Nándor utóda.

Olcsó ezüst-bevásárlás!!

A m. kir. fémjelző hivatal által fémjelzett 13 próbás ***ezüst evőkészletek 5½, gyertyatartók*** és ***girandolok 6½***

krajczár grammja 119

DEUTSCH SIMON

ékszerésznél

Nagyvárad, Bémer-tér.

Ma katonazene.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a

„Bazár“ vendéglő

kerthelyiségében

melyet a legmagasabb igényeknek megfelelően rendeztünk be,

ma, folyó hó 7-én

a **37-ik gyalogezred zenekara** hangversenyt rendez.

A tisztelt közönség szives látogatását kérve,

tisztelettel

SZAUER és DOLGOS.

Szabott árak!

China-ezüst

gyári raktár

Nagyvárad, Bémer-tér.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát, u. m. étszerek, asztalteritékek, gyertya- és karos gyertyatartók, álló villany-lámpák, tálczák, asztal- és gyümölcsállványok, disztárgyak a legujabb müvészies kivitelben. Patina, Doré és oxyd nászajándékok, verseny- és jubileumra alkalmi tárgyak stb. Vendéglő-, szálloda- és kávéházberendezések a legszolidabb kivitelben.

Chinai és valódi ezüsthöz igen alkalmas a chinai ezüst gyári raktár ezüst fémtisztitó pora és ezüst fémtisztitó-vize.

70

Szabott gyári árak!

En gros, en detail

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szabászati tanfolyam

Tisztelettel értesitem az intelligens hölgyközönséget, hogy hatóságilag engedélyezett

szabászati és varró tanintézetet

nyitottam intelligens hölgyek részére.

Szabni, rajzolni, ruhát és fehérnemüt varrni alaposan tanitok.

Mindenki varrhat magának.

Angol, franczia ruhák, kostümök, blousok és gyermek ruhák legelegánsabb kivitelben készittetnek.

Szives pártfogást kér

özv. **Eszéky Gyuláné.**

186. Uri-utcza 20. sz

Pitreich hadügyminiszter a hadseregről és a katonai javaslatokról.

— Éjjeli táviratunk. —

Budapest, junius 6.

A »*Magyar Szó*« munkatársa meginterjuvolta *Pitreich* közös hadügyminisztert. Arra a kérdésre; van-e tudomása arról, hogy a közös hadsereget ellenségének ismeri a közhangulat, a hadügyminiszter azt válaszolta, hogy csak elméletileg a hirlapokból értesült erről, mert gyakorlatból éppen az ellenkezőjéről van meggyőződve, hiszen hogy is lehetne a hadsereg ellentétben a néppel, mikor a nép hadseregében élünk.

Arról pedig, hogy a magyarok szeretik a hadsereget, meggyőződött akkor, midőn a vezérkarral Erdélyben járt. Ott a legnagyobb szeretettel vették körül a katonaságot, s akkor lett meggyőződésévé, hogy a Monarchia bármely veszedelmek között nyugodt lehet, mert népe együtt érez hadseregével.

A katonai jelvényekre vonatkozólag kijelenti, hogy ő nem tartja azokat politikai jellegüeknek; tisztán katonai jelvények azok s ezekben szó sem lehet Magyarország mellőzéséről Ausztriával szemben.

A német vezényszó csupán technikai szempontból szükséges szerinte.

A magyar ezredek idegen ajku tisztikarára vonatkozólag megjegyzi, hogy nincs elég magyar tiszt, mert a magyar müvelt ifjuság idegenkedik a katonai pályától. Ha többen lépnek a tiszti pályára, örömest állitanak katonai iskolákat.

Egyébként pedig ne higyjék, hogy az idegen ajku tisztek a magyar állam ellenségei s ha mégis ellentétek merülnek föl, azok tisztán személyi jellegüek.

A katonai javaslatokra vonatkozólag megjegyzi, hogy ne felejtse el a magyar parlament, hogy az ujonczjutalék parallel törvény Ausztriában meg van szavazva s ez kiszámithatlan bonyodalmat okozhat. Máskülönben is megfontolandó, hogy a hadsereg gyöngitése a hazát is érinti.

Végül megjegyezte, hogy helyesli *Szemere* álláspontját s az ellenzék csak használna nemzetének, ha az ujonczjavaslatot törvényerőre engedné emelkedni.

TAVIRATOK.

A pápa gyöngélkedik.

Róma, junius 6. (Saj. tud. távir.) A Vatikánból ismét a pápa betegeskedéséről érkezik hir. Ismét heves bélhurut támadta meg s ereje hanyatlóban; közvetlen aggodalmakra azonban távolról sincs ok.

A képviselőházból.

Budapest, junius 6. (Saját tud. táv.) *Nósz* Gyula a szepesi hazafias szászság pusztulásáról interpellál.

Rákosi Viktor pedig a m. kir. Opera *Vagner* cziklusa ellen tesz interpellácziót.

Sürgeti a magyar dalmüvek kultiválását.

A legfőbb fegyelmi bíróság ítélete.

Budapest, junius 6. (Saját tud. táv.) Hétfőn ül össze a legfőbb fegyelmi bíróság, hogy itélkezzék *Kormos* kuriai biró ügyében. A bíróság tagjai az ország zászlós urai és főrendei, a kiket a Kuria elnöke rangsor szerint és nem sorsolással választ a bíróság tagjaivá. A vád és védelem nem él visszavetési jogával

A dobrai választás.

Déva, junius 6. A választás a dobrai kerületben rendkivül izgatottnak jelentkezik. A tegnap küldött két század gyalogságot két uj csendőr-szakaszszal megerősitették. A három jelöltre: Farkas Béla szabadelvü pártira, Muntyean Auréi pártonkivülire és Vlád Auréi nemzetiségire két szavazóhelyen szavaznak. Kilencz órakor, a szavazás kezdetén már türelmetlenül zajongtak a Vlád-párti románok. Ok kezdték a szavazást. Délelőtt tiz órakor Farkasnak 19, Vládnak 87, Mantyeannak 11 szavazata volt. (M. T. I.)

Leégett falu.

Budapest, junius 6. (Saj. tud. táv.) *Boz* fehérmegyei községben óriás tüzvész pusztitott. A falu fele leégett. A templom és az iskola a lányok martalékává lett. Több halott és sebesült.

A keresztény iskolák Törökországban.

Konstantinápoly, junius 6. Az exarkátus a kultuszminiszterium utolsó leiratára előzékenyen válaszolt ma és kifejtette, hogy a papság és tanitói kar részvétele a bizottságok üzelmeiben egyáltalán nem általános és hogy már számos kompromittált személyt eltávolitottak. Az exarkátus, valamint eddig, ugy ezután is igyekezni fog elvonni a nemzeti egyházat és iskolát a bizottságok behatása alól. (M. T. I.)

REGÉNY CSARNOK.

Sorsjáték.

Regény.

Irta: Stella (Szőke Berta.) 9

A négy-öt családból álló intelligenczia szivesen fogadta a vállalkozó segédjegyző tervét, s a legközelebbi szép napok egyikén, már kora reggel elindultak négy kocsival, a menetet egy temérdek eleséget tartalmazó kosarakkal telt ötödik szekér zárt be. A fiatalságot négy leány, a jegyzőktől egy, az erdészektől kettő, Márta és két fiatal ember, a kirándulást rendező segédjegyző és egy ottani birtokoshoz Décsihez vendégkép, a napokban érkezett orvosnövendék képezte, ezek persze egy kocsin foglaltak helyet, az idősebb urak és hölgyeknek másik három kocsi jutott, persze azok terjedelme több helyet is igényelt.

A fiatalság kocsija messze elhagyta a többieket, a segédjegyző vezényelt, s a kocsis a jó borravaló reményében hüségesen szót fogadott neki. O és az orvosnövendék a könnyü sandlaufer felhágóján álltak, mulattatva a hölgyeket. A falusi bravurokat nem ismerő medikus eleinte csak megtartotta az egyensulyt, de a mint a kocsis a vezényszóra mind gyorsabban és gyorsabban hajtott, nem érezte magát kellő biztonságban, s ugyancsak erősen kellett a kocsi oldalába fogóznia.

— Én félek, hogy valamelyikőjüknek baja esik, mondta Márta, — jobb lenne, ha egyikük a bakra ülne, a másiknak itt a lábainknál szoritnánk egy kis helyet.

Kéri, az orvosnövendék hálásan fogadta az ajánlatot.

— Helyes, — mondá — én ide ülök a maguk lábaihoz és udvarlok mindnyájuknak.

A segédjegyző bosszus volt, ez a finom gavalier még vetélytárs lehet, gondolta. Márta sokkal több figyelemre méltatta e rövid pár nap alatt, mint őt két heti ismeretsége óta. Pedig hát ki a legény a csárdában . . . Ugyes ugrással a bakon termett, a lányok ijedtökben e merészség fölött, dermedten néztek egymásra, Márta szólalt meg legelőbb.

— Az ilyen vakmerőség nem vezet jóra jegyző ur, egyszer megadhatja az árát.

— Ne féltsen engem Nagysád, falun nőttem fel s a tornászást nem csak theoretice ismerem.

Azzal a kezébe kapta a gyeplőt s a két sárkány csak ugy röpitette a könnyü kocsit.

A lányok féltek, hogy a gyors iramodást majd még valami baj követi, s kérni kezdték. Tart hajtana kissé lassabban, a könnyü kocsi a sebes iramodás még kitálalja őket.

— Nem fél Márta Nagysám? — kérdé Kéri.

— Nem, — felelt a leány csaknem utasitólag.

Nem volt kedve most beszélgetni, gyönyörködött a tova rohanó táj szépségében Az idő kedvezett nekik. A tiszta kék eget egyetlen bárányfelhőcske sem homályositotta el, a nap tüz sugarai mohón szivták fel a növényeken még itt-ott csillogó harmatot. A reggeli friss levegő még üdébbé tette a különben is üde leányarczokat. Olyan csendes volt minden, a mezőt nem verte fel a munkások zaja, éneke, csak itt-ott hallatszott egy-egy rigó füttye, mely reggeli imáját küldte az egek urának. A nagy nyugalmat csak a kocsi zörgése, a lovak patkóinak kopogása zavarta meg. Márta csak akkor tért magához, mikor céljukhoz értek. Sóhajtva szállt ki a kocsiból, olyan szép ez a kis utazás, szinte sajnálta, hogy meg kellett szakitani. Félénken nézett körül, vajjon nincs-e itt valaki, a ki tetten érte, a ki ábrándozásáért megszidja. Könnyebbülten lélekzett fel, midőn Kérit látta maga előtt.

— Abrándozott? kérdi a lánytól.

— Nem én, csak gyönyörködtem az ég kékjében, a táj megragadó szépségében.

— Maga nagy természetimádó, amint látom.

— Igen, nagyon szeretem a szép hegyes vidéket. Kapocs tája csaknem egészen sik, az apró dombok, hegyóriások mellett nem jöhetnek szóba.

— Keveset járt még hegyek között?

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASAG.

Határidők.

Budapest, junius 6.

Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repcze, aug.	11.90

Értéktőzsde

Budapest, junius 6.

Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	—.—
Wagon-kölcsön	—.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. junius 6-án.

Magyar aranyjáradék 4 %	120.50
Magyar koronajáradék	91.—
Magyar vasuti köl sön aranyban 4 1/2 %	—.—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2½ %	—.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvény 4%	98.75
Italmérési jog megváltási kötvény	—.—
Horváth szlavonföldtehermentési kötvény	99.25
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	200.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	155.—
Osztrák járadék papirban	100.10
Osztrák járadék papirban	100.10
Osztrák járadék aranyban	120.75
Osztrák korona járadék	100.75
Osztrák államsorsjegyek	153.—
Osztrák magyar bank részvény	16.40
Magyar hitelbankrészvény	730.5
Osztrák hitelintézet részvény	682.50
Párisi vista	95.22
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.05
Németbirodalmi márka	117.17
Londoni vista	239.75
20 márkás arany	23.48

A szerkesztésért felelős:
Dr. VUCSKICS GYULA.

1676—1903.

Hirdetmény.

A Berettyó vizszabályozó és ármentesitő társulat előző években székház épitését határozván el, mivel az e czélra eddig felajánlott telkeket és épületeket a kiküldött épitési bizottság részint alkalmatlan fekvés, részint tulzott követelés miatt nem vehette figyelembe, elnöki megbizás folytán ujra felhivom azokat, kik a fő forgalmi vonalak mentén, vagy azok közelében, lehetőleg világos és tágas helyen eladó telekkel vagy épülettel rendelkeznek, hogy elfogadható feltételekkel ajánlataikat *e hó 28-ig* a társaság igazgatóságához beadni sziveskednének.

Nagyvárad, 1903 junius 6.

316 ***Tatár,*** t. igazgató.

Gazdasági gépek

és

peronospora fecskendők

javitását és helyreállitását jól, gyorsan és olcsón teljesiti a többszörösen kitüntetett

Rosenthal és Ehrlich

czég

1847-ben alapitott

érczáru- és csengőgyára

Nagyváradon,

Szacsvay-utcza, saját ház.

Ügyanott kaphatók:

a világhirü **nagyváradi érczcsengők,** gazdasági és iskolai **harangok,** szab. szivattyus-kutak. **«PLUTO» viznélküli closettek** és bármiféle érczáru.

Egy

Kisdedóvodai

teljes felszerelés

azonnal eladó.

Ugyanott egy jó karban lévő

zongora

jutányos árban eladó.

Bővebbet

Korona-utcza 21—250. sz. alatt.

312

A

„Nagyváradi hitelbank részvénytársaság"

működését Kossuth Lajos-utcza 10. sz. a. megkezdte.

Üzletköre:

Betétek kamatozás végetti elfogadása könyvecskékre és folyó számlára, mely előbbi után 5% kamatot fizet, adó levonás nélkül.

Váltók leszámitolása.

Előlegek értékpapirokra és árukészletre.

Jelzálogkölcsön nyujtása házakra és földekre.

Értékpapirok vétele és eladása.

Szelvények és kisorsolt értékpapirok beváltása.

Hivatalos órák: d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-ig.

Az Igazgatóság.

Hazai ipar!

Butor

Modern lakásberendezések, valamint egyes butordarabok gyári árban

REISZ és PORJESZ

butorgyárosoknál, 296

Nagyvárad, Zöldfa utcza elején.

TÖRLESZTÉSES

jelzálog-kölcsönöket

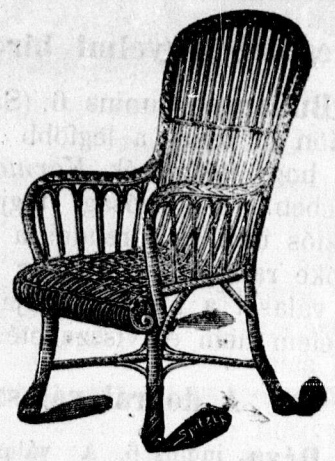
10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 és ***50***évi visszafizetésre fél éves részletekben, melyekben a kamat és a tőke törlesztése bennfoglaltatik, ***500*** koronától kezdve a legelőnyösebb feltételek mellett ad, esetleg drága kamatozásu kölcsönöket convertál a

polgári takarékpénztár részvénytársaság

NAGYVÁRAD.

256

Kizárólagos kosárüzlet.

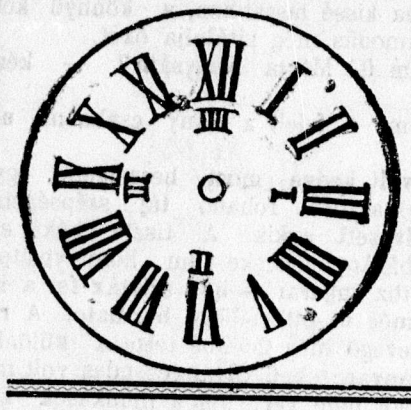

A közelgő tavaszra megérkeztek nagy mennyiségben különböző alaku kerti székek, kerti garniturák, utazó kosarak és mindenféle kosárárúk, melyeket eredeti gyári árakban árusitok. **Nagy választék GYERMEKKOCSIKBAN,** különböző **házi butorokban** és alkalmas **ajándéktárgyakban.**

Olcsó, szabott árak! Kiváló tisztelettel:

OPPENHEIM F. VILMOS KOSÁRÁRU KERESKEDÉSE

NAGYVÁRAD, Fő-utcza. (Barts-ház.)

Számos kitüntetés! **Számos kitüntetés!**

DADAY JOZSEF utóda

Mezey Dezső

műlakatos és toronyórás

Nagyvárad, Szent János-utcza 320. sz.

Van szerencsém a m. t. közönség b. figyelmét felhivni a mai kor igényeinek teljesen megfelelő és a legmodernebből berendezett

műlakatos és toronyóra műhelyhelyiségemre,

hol **több kiállitáson kitüntetett szerkezetü TORONYÓRAIM vörös fémből** készült főkerekekkel s a felhuzást könnyitő, a legczélszerübb módon alkalmazható **külön mozgó orsókkal** s a sulyemelő czinkezett vassodronyköteleket tartó vashengerekkel és ingaszabályozó csavarokkal vannak ellátva.

KÉSZ TORONYÓRÁIMNAK **jótállás-felelősség melletti felállitását** is elvállalom melyek **pontos járásáért** szavatolok.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

MEZEY DEZSŐ,

műlakatos és toronyórás.

216

Első nagyváradi zálogház.

NAGYVÁRAD, KOSSUTH-UTCZA, a „Sas szálloda" kapujával szemben.

Legolcsóbb zálogház Nagyváradon.

Pénzkölcsön 8%-ra.

Értékpapirokra és sorsjegyekre 8%-ra a legmagasabb előleget ad.

Már zálogban levő sorsjegyeket, vagy értékpapirokat kiváltunk és olcsóbb kamatra magasabb kölcsönt adunk és kivánatra napi árfolyamban azokat meg is vesszük.

Mindennemü ékszerekre, ipari és árucikkekre a legkisebb összegtől a legmagasabbig legszolidabb feltételek mellett nyujt kölcsönt.

Visszafizetéseket a legkisebb részlettörlesztések mellett elfogadunk; ugyszintén vidéki megbizásokat is elfogadunk s azokat pontosan elintézzük.

Értékpapirok, sorsjegyek és ékszerek nagy tételeinél a legmesszebb menő kedvezmény biztosittatik.

Mindennemü ékszerek, arany lánczok, arany órák, (különlegességek) gyürük s az ékszer szakba vágó mindenféle czikkek **legolcsóbb** bevásárlási forrása.

Discrét kölcsön ügyletek elintézésére a kapu alatti külön bejáratnál külön terem áll rendelkezésre.

273.

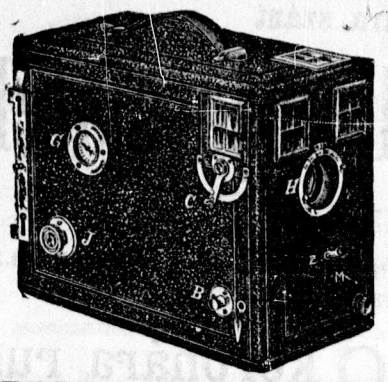
Tisztelettel:

ELSŐ NAGYVÁRADI ZÁLOGHÁZ TULAJDONOSA:

KLEIN M. és FIA,

Nagyvárad, Kossuth-utcza, „Sas szálloda" kapujával szemben, földszinti helyiség.

Legolcsóbb zálogház Nagyváradon.

Mindennemü

fényképészeti kellékek és gépek

gyári árban kaphatók

WEINSTOCK FÜLÖPNÉL Nagyváradon,

Szent László-tér 47-ik szám.

Képes árjegyzék bérmentve. **Telefonszám 181.**

Telefonszám 318. Telefonszám 318.

Olcsó és szakszerü

VILLAMOS berendezéseket, motor- és szellőztető szerelèseket

elvállal a

NAGYVÁRADI

Műszaki Villamos Vállalat és Csillár-raktár

Nagyváradon, Kert-utcza 81. sz. (Auer-üzlet).

Junius 1-től a „Nagyváradi Takarékpénztár" palotájába lett áthelyezve.

Ne mulassza el senki **költségvetést** kérni, mely teljesen **dijmentesen** eszközöltetik.

Kiváló tisztelettel 290

Guthard Imre, budapesti elektrotechnikus.

Grünfeld Ignàtz, vállalkozó.

Szakszerüleg teljesitett villamos felszereléseimről tanuskodnak a hozzám intézett elismerő levelek, melyekből csak nehányat bocsátok közre:

Tek. Guthard Imre elektrotechnikus urnak N.-Várad.

Megkeresésére ezennel készséggel igazolom, hogy ön lakásom villamos világitási szerelését, illetőleg berendezését legteljesebb megelégedésemre végezte, munkája teljesen kifogástalan, másfél éve annak, hogy azt végezte, de eddig még legcsekélyebb hiányt vagy hibát sem lehetett azon találni. Budapest, 1903. május 11.

Tisztelettel

Szterényi József,
miniszteri tanácsos.

Tekintetes Guthard Imre urnak Nagyvárad.

Ezennel értesitjük, hogy váczi-utczai üzletünknek villamos berendezésével, daczára annak, hogy eleinte féltünk, hogy e complicált nehéz munkát nem fogja kivánságunkhoz méltón szállitani, nagyon meg vagyunk elégedve és reméljük, hogy pesti üzletének megnyitásakor ismét adhatunk Önnek munkát. Budapest, 1903. május 13-án.

Tisztelettel

Quentzer Testvérek
es. és kir. udvari kalapgyárosok
Budapest, IV., Váczi-utcza 7.

Tek. Guthard Imre elektrotechnikus urnak N.-Várad.

Hozzánk intézett megkeresésére örömmel igazoljuk, hogy czégünknél a villamos világitási munkálatokat teljesitette, melyekkel mi teljes mértékben meg voltunk elégedve. Budapesten, 1903. május 15-én

Tisztelettel

Wodianer F. és Fiai (Lampel Róbert-féle)
cs .és kir. udvari könyvkereskedés
Budapest, VI., Andrássy-ut 21.

ALAPITTATOT: 1883 ban. **TELEFONSZÁM: 465.**

Cement-, műkő-, beton- és aszfalt-ipar vállalat.

190

POLLÁK SAMU

Nagyvárad, Kert-utcza 10. sz. || **Kolozsvár,** Szappan-utcza 6. sz.

Állandóan készit: **egyszerü czementlapot,** sajtolt diszes **mozaiklapot, csatorna-csöveket, lépcsőket, fedlapot, esővíz-folyókát** és mindennemü **MÜKÖVET,** továbbá SZABADALMAZOTT HORNYOLT **FEDÉLCSEREPET,** teljesen TÜZBIZTOS szabadalmazott **gipsztáblát** válaszfalak gyors előállitására.

Elvállal jótállás mellett:

nedves lakások gyökeres **szárazzá tételét,** mindennemü **aszfaltozást, betonozást, terazzo-munkát művészi kivitelben.**

Ajánlkozik: **járdák, szökő-kutak, csatornák, diszes fal** és **keramit-burkolatok, aszfaltparketták** stb. elkészitésére.

Költségvetés ingyen és bérmentve.

TELEFON 194. TELEFON 194

GYŐRI SÁNDOR

gázerőre berendezett mü- és homoru köszörülő műhelye,

Nagyvárad, Kert-utcza 1. sz.

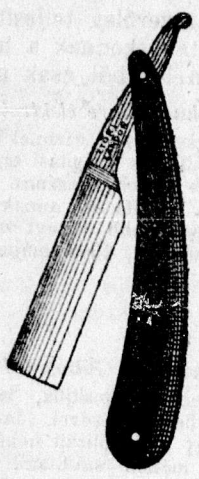
Van szerencsém a n. é. közönséget értesiteni, hogy

gázerőre berendezett

mü- és homoru köszörülő műhelyemet

Kert-utcza 1. szám alá át helyeztem és azt a mai kor igényeinek teljesen megfelelően a legmodernebbül felszereltem.

Minden e szakmába vágó munkálatok, u. m. ollók, tyukszemvágók, beretvák és mindennemü kések tükörfényesre pallérozása, valamint késmüves munkák előállitása, a leglelkiismeretesebb kidolgozás és árszámitás tekintetében a legolcsóbban állittatik elő.

Tisztelettel kérem a m. t. közönséget a saját érdekükben is, hogy óvakodjanak az utczai házaló köszörüsöktől, kik a munkát nevemben szedik össze köszörültetni s azt továbbitják.

295 Kiváló tisztelettel

Győri Sándor.

Városi és vidéki telefon 251. sz.

Előpataki gyógyviz.

Főraktár: Bihar-, Békés- és Szilágy-megye részére:

Szabó és Hajnal

fűszer-, csemege-, bor- és déligyümölcsüzletében

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,

a Széchenyi szállodával szemben.

Az „Előpataki Gyógyviz" kitünő sikerrel használtatik:

1. A gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorgörcs, gyomorégésben, a tulságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor- és szélzsábában, hányásoknál.
2. Altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyérben s az ezzel járó rásztkór s kedélykór szokásos székrekedéseinél.
3. Máj- és lépdaganatokban, az epe kivezető csöveinek hurutos bántalmainál, sárgaságban, epekövekben, a pozsgerj és váltólázakból származott lépdagoknál.
4. Fejlődési sápkórban s az ezen alapuló hószámzavaroknál, a görvélykór torpid alakjainál s különösen vérszegénységi állapotoknál.
5. A vesék és hugyhólyag hurutos bántalmainál, a kezdődő hugykő és fövénylerakodás eseteiben kitünő hugysavoldó.
6. A méh idült tömüléseinél, dagainál, fehér folyás s rendetlen havadzásnál.
7. A nemi részek gyengeségeiben.
8. Angolkórban egyáltalában gyermekeknél a szervezet ép és erős kifejlődését vas-és mésztartalmánál fogva meglepően elősegiti.

Az előpataki ásványvizeket nemcsak a betegek használják, egészséges embereknek is üditő italui szolgál s különösen borral vegyitve a háztartásnál általános használatban van. Ez idő szerint évente 1.000,000 palaczkon felül küldetik szét bel- és külföldre.

Kapható: minden jelesebb füszerkereskedés- és vendéglőben.

AZ ELŐPATAKI GYÓGYFORRÁSOK KEZELŐSÉGE. 71

NAGY RAKTÁR: Raffa-János, asztalos- és oltópamutokban. — KÉKKŐ, BORDÓI POR és KÉNPOR.

Ő cs. és apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán.

A polgári jótékony czélokra szánt

XXXV-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ezen az Osztrák birodalomban **egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 18.397 nyereményt** tartalmaz **készpénzben 506.880 korona** összegben.

A főnyeremény 200.000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéséért a cs. kir. lottójövedék kezeskedik.

A huzás visszavonhatlanul 1903. évi junius hó 18-án fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker. Vordere Zollamts-strasse 7 sz. a továbbá a lottógyüjtődékben, dohánytőzsdékben, adó-, posta-, távirda és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki.

280 **A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.**

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság államsorsjátéki osztálya.

Fontos az érdekelteknek tudni,

hogy mig egyéb fajta keserüvizekből egy egész pohárral szükségeltetik,

addig hathatós már fél pohár

IGMÁNDI

KESERÜ-VIZ.

Mint kitünő étvágyat hozó természetes gyomortisztitó és hashajtó.

Amellett könnyen bevehető, mert ize nem émelygős, sós, hanem **kellemes keserü.**

Kapható mindenütt, ugy a forrástulajdonos:

SCHMIDTHAUER LAJOS gyógyszerésznél KOMÁROMBAN, üvegje 60 fillér.

Minőségileg kéretik össze nem téveszteni más olcsóbb fajta keserüvizekkel s beszerzésnél határozottan **SCHMIDTHAUER-féle** Igmándi viz kérendő.

Kapható helyben minden gyógyszertár és füszerkereskedésben. 288

Export Amerika és Angolországba.

Telefon 418. Kerületi képviselő: **Birò József.** Telefon 418.

Első nagyváradi gyári festékraktár!

Telefon 441. **Telefon 441.**

GALLOVITS I.

NAGYVÁRAD, Nagy-Teleky-utcza 532. sz.,

saját ház.

Legolcsóbb festékáru bevásárlási forrás.

Ajánl

száraz és olajbatört festékeket,

firnisz, butor és kocsi-lackot.

Bronzok, szobafestő és mázoló ecsetek és meszelők

nagy raktára. 272

Különösen nagy raktár **szoba-padló lackokban.**

A legujabb találmányu **LINOLEUM padló-fénymázt** van szerencsém a m. t. közönség b. figyelmébe ajánlani, mely igen gyors száradásánál, fényességénél és tartósságánál fogva minden más padló-lackot fölülmul.

Figyelem!

Az „Amerikai áruház“

olcsó árakban utólérhetetlen!

Értesiteni kivánom a t. vevőközönséget, hogy az üzlet a régi helyiségbe **Fő-utcza (Bazár-épület)** lett visszahelyezve, a hol most a rövidáruval kapcsolatban

gyönyörü rőfös raktár lett berendezve

teljesen uj, remek áruval, melynek megtekintése figyelmet érdemel.

221. **Telefon-szám: 372.**

Tisztelettel

AMERIKAI ÁRUHÁZ.

Szabott árak! TELEFON: 477. Szabott árak!

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntő és gépgyár részvénytársaság

elektromos gyár

Nagyváradi épitésvezetőség.

Gyárak:

BUDAPEST.
LEOBERSDORF.
RATIBOR

Iroda

NAGYVÁRAD,

Kossuth Lajos-u. 4., 1. em. (Mezey-ház.)

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlja dusan felszerelt mintaraktárát:

elektromos világitó csillárok,

asztali lámpák

valamennyi stylusban, elegáns és kiválóan szolid kivitelben,

ivlámpákat,

villamos főzőedényeket, vasalók, hajsütővasak, és szivargyujtók, ventilatorokat

és mindennemü ipari czélokra alkalmas

elektromotorokat.

Meglevő légszesz és petroleum csillárok csinos és olcsó átalakitása. Házak, lakások, üzletek stb. **elektromos világitási és erőátviteli berendezéseket** jótállás mellett jutányosan elvállal és ezek szerelését szakszerüen képzett szerelőivel végezteti.

Költségvetéseket és felvételeket dijmentesen eszközöl.

Felvilágositással szivesen szolgál helybeli irodájában.

313

Szabott árak! TELEFON: 477. Szabott árak!

---

40 év óta fennálló saját asztalos- és kárpitos-műhely.

Nem gyári, de kizárólag az ország és a külföld elsőrendü műhelyeiből beszerzett **fa-** és **vasbutorok,** valamint **kárpitozott berendezések** nagy választéku raktára

NAGYVÁRAD, Zöldfa-u. 34. sz.

WALLERSTEIN FERENCZ

butor nagykereskedése.

Papp György-féle házban, a volt Erber helyiséghen.

1901. májustól áthelyeztetett Zöldfa-u. 34. sz. Sörház-sikátorral szemben.

Elegáns háló, ebédlő, uri szoba és szalon berendezések minden kivitelben, stylszerü szilárd, első minőségü anyagból.

Szőnyegek és butorszövetek nagy választékban. | Kárpitozott butoraim saját műhelyemben készülnek.

Lakások kárpitozását, vagyis tapétirozását elvállalom.

Legjobb gyártmányu zongorák, pianinok és tüzmentes vas- és pénzszekrények kaphatók.

1091. májustól Zöldfa-utcza 34. sz. Sörház-sikátorral szemben.

Javitások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Országh Sándor

zongoragyára

R.-Palota. (Budapest mellett).

Alapittatott 1861-ben.

121

Ajánlja a mai kor igényeinek mindenben megfelelő

uj orgonáit.

Elvállal *javitàsokat* a legjutányosabb árak mellett.

Kisebb orgonák raktáron!

211 Árjegyzéket kivánatra küldök.

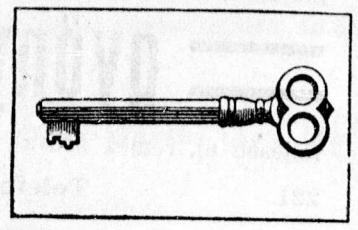
SCHICHT-szappan

109

„SZARVAS“ vagy „KULCS“

Legjobb, legkiadósabb és ezért a legolcsóbb szappan. Minden káros hatásu vegyitéktől mentes.

Mindenütt kapható.

Vásárlásnál ügyelni kell arra, hogy minden darab szappan **"Schicht"** névvel és a fentebbi védjegygyel legyen ellátva.

KEZTYÜ GYÁRI RAKTÁR!

Andriska Jenő

RÖVIDÁRU, NŐI- és FÈRFI SZABÓKELLÉKEK és DIVATÁRUK RAKTÁRA

NAGYVÁRAD, Szent László-tér 1. szám.

PONTOS KISZOLGÁLÁS!

FŰZŐ (MIEDER) GYÁRI RAKTÁR!

Nagy pünkösti keztyü vásár!

Női glace, szines — — — — párja — frt 70 kr.
» » és fehér — — — » — frt 85 kr.
» » » és fekete — » 1 frt — kr.

Női mosó szarvas bőr — — — párja — frt 75 kr.
» » — — — » — frt 90 kr.
» » — — — » 1 frt 10 kr.

Czérna keztyük 20 krtól feljebb. Fél keztyük nagy választékban. 140

Keztyü tisztitás pàronként 12 krajczàr.

Napernyők. Csipkegallérok. Művirágok. Övek. Zsebkendók. Harisnyák. Illatszerek. Szappanok. Férfi ingek. Gallérok. Kézelők. Nyakkendők.

TELEFON

TELEFON

LEGOLCSÓBB SZABOTT ÁRAK!

Távbeszélő: 67. sz.

KRUGSTEIN IZIDOR UTÓDA

Sürgöny czim: Rosenberg Izsó.

Rosenberg Izsó

építkezési anyagok, gazdasági czikkek és zsiradékok nagy raktára.

Nagyvárad, Kossuth-utcza.

I-sö rendü I-sö rendü **BEOCSINI** Portland- Román- **CEMENT.**

EGERESI alabastrom és szobrász **GIPSZ.**

MENYEZET NÁDFONAT.

CEMENTLAPOK és BETONCSÖVEK.

CARBOLINEUM és TINCTORAL

megóvják a fát a korhadástól.

KŐAGYAGCSÖVEK.

Valódi ASZFALT FEDÉLLEMEZEK.

Aszfalt ELSZIGETELŐ lemezek.

Kőszén-Kátrány.

Gazdasági czikkek:

Kitünő minőségü **gép- és henger-olajok.**

I-a REPCZE-OLAJ (égető-olaj).

Első rendü 250

TOVOTTE gépzsir, kocsikenőcs és petroleum.

CARBOLSAV. **CREOLIN.**

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.